

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 05680

M. OLGIN ALBOM

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

אלנין אלבאם

ISBN:0-657-05680-4

מ. אַלגִּין

אַלְבַּאָם

1878—1939

ארויסגעגעבן פון דער „מארגן-פרייהייט“
צו דעם צווייטן אלגין יארצייט,
נאוועמבער דעם 22טן, 1941

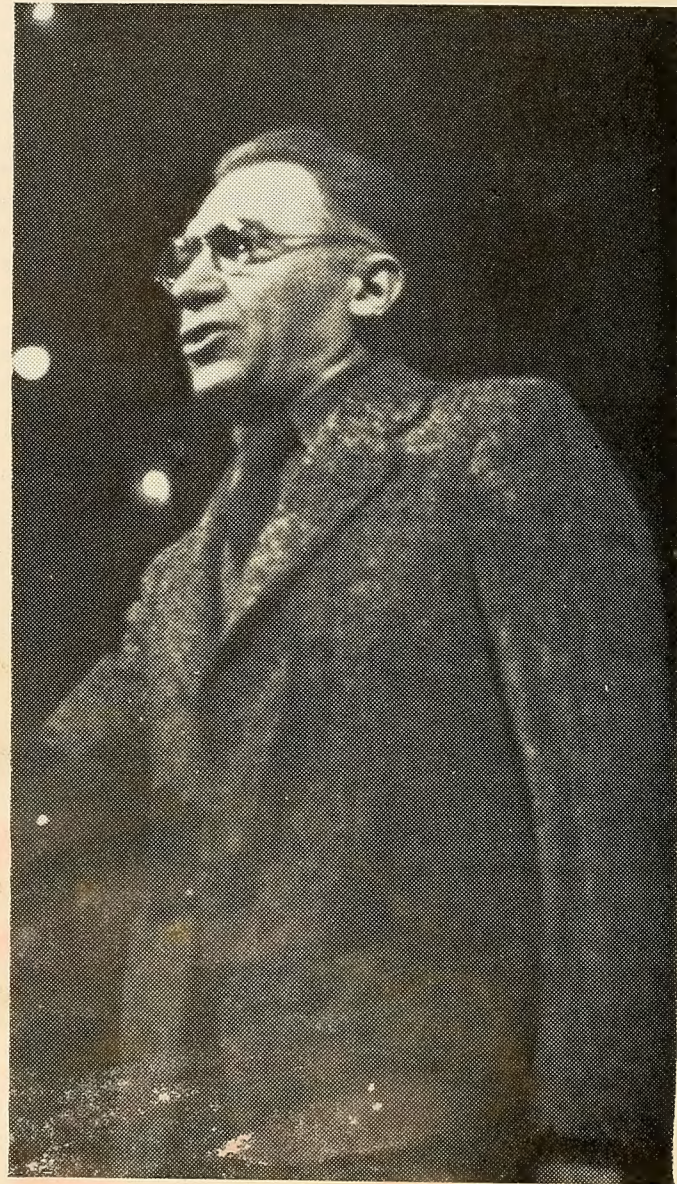
מ. אַלְגִּין

(ביאגראפישע נאָטיצן)

דער אמת'ער נאָמען פון חבר מ. אַלְגִּין איז משה יוסף נאָוואַמיסקי. ער איז געבוירן געוואָרן דעם 24טן מערץ, 1878, אין אַ דאָרף אין קיעווער נובערניע, אומאָנער קרייז. זיין פאָטער, אַ שאַפער אין וועלדער, פריער אין קיעווער נובערניע, נאָכדעם אין וואָלין, אַ איד אַ למדן, אָבער געכאַפּט אין השכלה, האָט דערצויגן זיין זון אויף תנ"ך און גמרא, אָבער אויך אים ניט געשטערט צו לערנען רוסיש ביי די פּויערים פון די אַרומיגע דערפער, גענעבן אים אַ צוטריט צו מאָדערנע העברעאישע ספרים און אפילו צו דער אידישער ליטעראַטור, וואָס האָט זיך דאָן אָנגעהויבן צו אַנטוויקלען. צו 15 יאָר האָט חבר אַלְגִּין פאַרלאָזט זיין היים אין וואָלד און אַ פּאָר יאָר געקנעלט אין דערפער ביי ישוב'ניקעס. שפעטער האָט ער זיך באַזעצט אין קליין שטעטל ראָנאַטשעוו, וואָלינער נובערניע, וואו ער האָט גענעבן שטונדן און גלויבצייטיג געאַרבעט איבערן קורס אין גימנאַזיע. אינעם יאָר 1900 איז ער אָנגעקומען אויף דעם יודידישן פּאַסולטעט פון דעם קיעווער אוניווערזיטעט. דאָרטן ווערט חבר אַלְגִּין אַריינגעצויגן אין דער סטודענטישער און רעוואָלוציאָנערער באַוועגונג, מיט וועלכער ער האָט זיך שוין געהאַט באַקענט אין ראָנאַטשעוו.

אין יאָר 1901 ווערט חבר אַלְגִּין צוזאַמען מיט אַ פּאָר הונדערט אַנדערע סטודענטן אָפּגעגעבן אין סאָלאַטין פּאַרן אַנטיילנעמען אין די סטודענטישע אומרוען. ער פאַרעפנטלעכט דעמאָלט זיין ערשטע פּעדעריפּראָכע: אַ פּראָקלאַמאַציע צו די סטודענטן אין רוסיש. אין אויגוסט ווערט ער אַמנעסטירט און פאַרנעמט אַ פּירנדיגן פּלאַץ אין דער סטודענטן-באַוועגונג, ווי פאַרויצער פון דעם סטודענטישן צענטראַליזאַטישעם. גלויבצייטיג איז ער אַ מיטגליד אין דער אידישער רעוואָלוציאָנערער סטודענטן-גרוּפּע, „פּרויהייט“, פון וועלכער עס וואַקסט שפעטער אויס די קיעווער אָרגאַניזאַציע פון דעם „בונד“. זינט 1903 איז חבר אַלְגִּין פאַרבונדן מיט דער אידישער אַרבעטער-באַוועגונג.

אין אפריל פון יאָר 1903 ווערט חבר אַלְגִּין אַרעסטירט אויף אַ חודש אין צוזאַמענהאַנג מיט דער צוגרײטונגסאַרבעט צו שאַפן אַ אידישן זעלבסטזשוי אין קיעוו געגן די דערוואַרטעטע פּאַנאַמען; ער פאַרלאָזט אין 1904 דעם אונג-ווערויטעט, קומט מיט אַ פּאַלשן פּאַס קיין ווילנע, אַלס מיטגליד פון ווילנער קאָמיטעט פון „בונד“. אין מאי 1904 ווערט חבר אַלְגִּין ווידער אַרעסטירט און ווערט באַפרייט אין נאָוועמבער אויף ערבּות (בעיל), פּאַרט אַריבער אויף אַ געדערטן נאָמען קיין דווינסק, דעם דעמאָלטיגן צענטער פונעם צענטראַלן קאָמיטעט פון „בונד“, וואו ער שטעלט צוזאַמען דעם אָנאָן „בונד“, באַטייליגט זיך אין דער דעראַקציע פון „אַרבעטער-שטימע“, פאַרפאַסט אַלע פּראָקלאַמאַציעס, וואָס דער צענטראַליזאַטישער פּעט פון „בונד“ גיט אַרויס אין דעם שטודענטישן פון 1905 און שרייבט אויך רעוואָלוציאָנערע אַניטאַטאָרישע בעלעטריסטיק פאַר דער אומלעגאַלער אידישער פרעסע. אינעם יאָר 1906 ווערט חבר אַלְגִּין אַ מיטאַרבעיטער פון דער לענאַלער בונדיסטישער טאַגצייטונג אין ווילנע, „דער וועקער“ (שפעטער „פּאַלקסצייטונג“), וואו ער פאַרעפנטלעכט איבערויכטן איבער נייע

מ. אַלְגִּין רעדט אויף דער פּייערונג פון זיין 60טן געבורטסטאָג, שבת, דעם 4טן יוני, 1938, אין ניו יאָרקער היפּאָדראָם.

אנהויב יאָר 1913 באַזעצט זיך חבר אַלגין אין ווין, וואו צוזאַמען מיט אַ גרופע חברים רעדאַקטירט ער די בונדיסטישע וואַכנשריפט „די צייט“, וואָס איז אַרויס אין פעטערבורג. גלייכצייטיג אַרבעט ער איבער זיין דיסערטאַציע „אורשפּרונג פון מאַרקסיזם אין רוסלאַנד“. געטראָפן פון דער וועלט־מלחמה איז דייטשלאַנד און ניט קענענדיג זיך אומקערן קיין רוסלאַנד צוליב פּאָליציי־אישע רדיפות, פאַרט חבר אַלגין אַוועק קיין אַמעריקע, וואו ער טרעט אַרײַן אין דער רעדאַקציע פון „פאַרווערטס“, אין וועלכן ער האָט שוין געהאַט קאַרעספּאָנדרירט זינט דעם יאָר 1907. אין דער זעלביגער צייט זעצט ער פאַר זיין מיט־אַרבעטערשאַפט אין „צוקונפֿט“. אין יאָר 1915 ווערט ער מיט־רעדאַקטאָר פון דעם אָרגאַן פון דער אידישער סאָציאַליסטישער פּעדעראַציע „די נייע וועלט“.

אינעם יאָר 1920 באַזוכט חבר אַלגין פּראַנקהײך, דייטשלאַנד און סאַוועטן־פאַרבאַנד. אין פּרילינג 1921 איז חבר אַלגין צוריקגעקומען קיין אַמעריקע, פאַרעפנטלעכט אַ לאַנגע סעריע אָפּהאַנדלונגען און באַשרייבונגען וועגן סאַוועטן־פאַרבאַנד אין „פאַרווערטס“ און אין דער ענגלישער פרעסע פון אַמעריקע, מיט וועלכער חבר אַלגין איז געווען פאַרבונדן שוין פון פּריער. אַט די באַשרייבונגען זיינען געווען דורכגעדרונגען מיט גרויס ענטוואַזום פאַר דער באַלשעוויסטישער רעוואָלוציע, וועלכע האָט ראַדיקאַל געענדערט חבר אַלגין'ס פּאָליטישע אַנשויר־אונגען. אונטער דעם פּרישן איינדרוק פון דער אַקטאַבער־רעוואָלוציע, ווירקט חבר אַלגין אויף דער אידישער סאָציאַליסטישער פּעדעראַציע, אַז זי זאָל פאַר־לאָזן די רעכטע סאָציאַליסטישע פאַרטיי פון אַמעריקע, צו וועלכער חבר אַלגין האָט געהערט זינט ער איז אָנגעקומען אין דער נייער וועלט. נאָך דער שפּאַלטונג פון דער פּעדעראַציע (סעפטעמבער, 1921) רייסט חבר אַלגין איבער מיטן „פאַר־ווערטס“ און מיט דער „צוקונפֿט“ און ווען די פּעדעראַציע פאַראייניגט זיך שפּעטער מיט די אַמעריקאַנער קאָמוניסטן, בילדנדיג די „וואָרקערס (קאָמוניסטישע) פאַרטיי“, ווערט חבר אַלגין איינער פון די טוער פון דעם אידישן טייל פון דער פאַרטיי און מיט־רעדאַקטאָר, די ערשטע צייט אויך דער הויפּט־רעדאַקטאָר פון איר אידישן טעגלעכן אָרגאַן „פּרייהייט“, וואָס האָט אָנגעהויבן צו דערשיינען אין אַפּריל, 1922.

אַ חוץ פובליציסטיק און ליטעראַרישער קריטיק, האָט חבר אַלגין אָנגעשריבן אַ גאַנצע ריי אינטאַקאַרישע בראַשורן אין רוסלאַנד און אין אַמעריקע (אַנב זיך באַטייליגט אין פאַרפאַסן די בראַשור „די סאָציאַליסטישע פּראַקציעס אין ציוניזם“, פאַרלאַג „די וועלט“, ווילנע). ער האָט אויך איבערזעצט פון רוסיש „הונגער“, פון ש. יושקעוויטש, „דערצייילונגען וועגן זיבן געהאַנגענע“, „קעניג הונגער“ און „דער געדאַנק“—פון לעאָניד אַנדריעו; פון פּויליש האָט ער איבערזעצט אַ באַנד דערצייילונגען פון עליאָ אַרוזשעשאַק (מיט פאַררעדעס פון חבר אַלגין און בעל־חשבות); פון דייטש—יונגט־געשיכטע פון אַרבעטערין פון אַדעל־היים פּאַפּ; פון העברעאיש—ציווי בענד פון מענדעלע מוכר ספרים; פון ענגליש—די שטימע פון בלוט פון דושעק לאַנדאָן און „צען טעג וואָס האָבן אויפגעדויערט די וועלט“ פון דושאַן ריד.

אינעם יאָר 1921 גיט חבר אַלגין אַרויס „מיין שטעטל אין אוקראַינע“ (פאַר־לאַג גורעוויטש, ניו יאָרק, 80 זייטן). חבר אַלגין האָט אויך אָנגעשריבן צוויי

ליטעראַרישע ווערק אונטערן פּסעוודאָנים „יוסוף“, דערצייילונגען און בילדער פון דעם רעוואָלוציאָנערן לעבן און ווערט שפּעטער ליטעראַרישער רעדאַקטאָר פון דער צייטונג.

סוף יאָר 1906 פאַרלאָזט חבר אַלגין רוסלאַנד צוליבן שוואַכן געזונט. אין יאָר 1907 שטודירט ער אין היידעלבערג סאָציאַלע וויסנשאַפט און פּילאָזאָפּיע. גלייכצייטיג באַטייליגט ער זיך אין די פאַרשיידענע בונדיסטישע זאַמליככער, וואָס זיינען אַרויס נאָך דער אָפּשטעלונג פון דער „פּאָלקס־צייטונג“ דורך דער פּאָליציי. אין יאָר 1909 איז ער צוריקגעקומען קיין רוסלאַנד, געהאַלטן לעקציעס אין ווילנע פאַר די אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס און אין דער אָונט־שול, און אויפן אויפּטראַג פון דער דאָזיגער שול צונופעשטעלט אַ אידישע ליטעראַרישע כּרעסטאַמטיע „דאָס אידישע וואָרט“ (דריי טיילן, פאַרלאַג ב. א. קלעצקין, 1912, אויסגעהאַלטן אַ ריי אויפּלאַגעס). אינעם יאָר 1912 גיט ער אַרויס אין פאַרלאַג „פּראַגרעס“ אַ זאַמלונג בעלעטריסטישע עסעיען און בילדער אונטערן נאָמען „ווען דאָס לעבן רופֿט“, אין וועלכע עס שפּיגלען זיך אָפּ די קאַמפּס־שטימונגען, וואָס האָבן געהערשט אויף דער אידישער גאַס אין דער צייט פון דער רוסישער פּרייהייט־באַוועגונג; קאַנפּיקירט פון דער צאַרישער מאַכט, איז די זאַמלונג איבערגעדרוקט געוואָרן אין 1918 אונטערן נאָמען „ווען קייטן קלינגען“ (וואַרשע, פאַרלאַג „אידיש“).

חבר מ. אַלגין מיט אַ גרופע טריסטן אין קעלן, דייטשלאַנד, יוני 1914.

צווישן די לידער, וואָס חבר אָלגין האָט געשאַפן, זיינען: „קאָמינטערן“ (געדרוקט אין זאַמלבוך „יוניאָן סווער“), אַן איבערריכטונג פון נאָרטי'ס „שטורעם־פּיוגל“, אַ ליד אין פּראָזע וועגן דער „מאָרגן־פּרייהייט“.

צווישן חבר אָלגין'ס פּסעוודאָנימען זיינען: „דער אייביג ווינער“, יוסף ניימאַן, מ. אָלגין און אַנד.

שבת, דעם 17טן סעפטעמבער, 1927, האָבן די אידישע אַרבעטער און פּאַלקס־מאַסן געפּיערט דעם 25־יאָריגן יוביליי פון חבר אָלגין'ס רעוואָלוציאַר־נערער, געזעלשאַפטלעכער און ליטעראַרישער טעטיגקייט. אין ניו יאָרק זיינען די פּיערונגען דורכגעפירט געוואָרן אין קאַרנעי האַל און סענטראַל אָפּערע הויז. ביידע זאָלן זיינען געווען איבערגעפאַסט. דאָס איז געווען אַ יום־טוב פון דער גאַנצער רעוואָלוציאַנערער אַרבעטער־באַוועגונג. דער נומער „פּרייהייט“ פון יענעם טאָג איז געווען אינגאַנצן געווידמעט דעם יוביליאַר. אויך דער סעפּ־טעמבער־נומער פונעם קאָמוניסטישן חודש־זשורנאַל „האַמער“ איז געווען גע־ווידמעט דעם יוביליי.

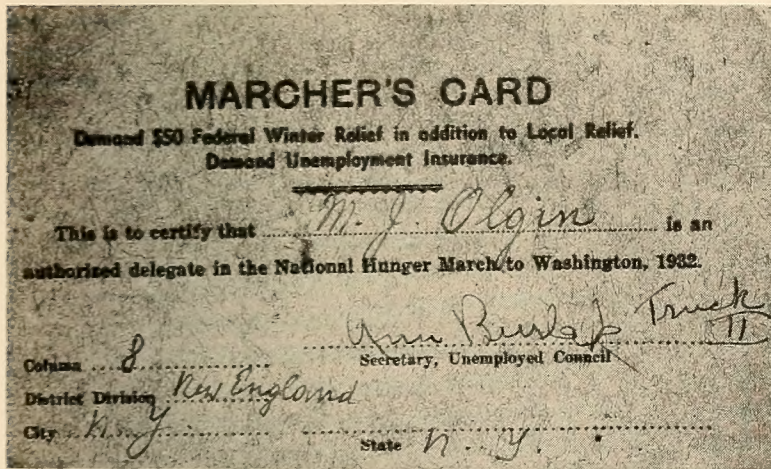
אין משך פון די לעצטע עטלעכע יאָר האָט חבר אָלגין פאַרפאַסט נאָך אַ

גרויסע ווערק אין ענגליש—„עי נאיד טו ראַשיען ליטעראַטשור“, אַן איבערבליק איבער די וויכטיגסטע רוסישע שרייבער פון 1820 ביז 1920, מיט כאַראַקטעריסטיקס פון די פאַרשיידענע ליטעראַרישע שולן, מיט אַפּשאַצונגען פון די וויכטיגסטע ווערק און „די נשמה פון דער רוסישער רעוואָלוציע“—אויף אידיש איבערזעצט פון מ. אַשער־אָוויטש (צוויי בענד, פאַרלאַג גרעוויטש, 1920). האָט אויך איבערזעצט פון דייטש אין ענגליש פּרידריך ענגעלס'עם „דער פּויעריס קריג אין דייטשלאַנד“ און האָט אויך געאַרבעט אויף אַן איבערזעצונג פון לענין'ס ווערק אין ענגליש.

אינעם יאָר 1926 גיט חבר אָלגין אַרויס „פון מייַן טאָגבוך“—געשטאַלטן און סצענעס, פאַרצייכנט אין אַמעריקע און אין סאָוועטן־פאַרבאַנד (פאַרלאַג „פּרייהייט“, ניו יאָרק, 1926). אינעם זעלביגן יאָר פאַרעפנטלעכט ער אין דער „פּרייהייט“ אַ גרעסער בעלעטריסטיש ווערק אונטערן נאָמען „האַוורילע און יואל“, פאַרפערטיגט זיין דראַמע „איר פאַרברעכן“, וועלכע איז אויפגעפירט געוואָרן אין דעם אידישן קונסט־טעאַטער פון ניו יאָרק אין ווינטער 1926-1927. ביידע זאכן זיינען אַרויס אין כּוּד־פאַרם.

מ. אָלגין מיט אַ גרופע רעלעגאַטן אויף דער 22טער קאָנווענשאַן פון דעם אַרבעטער רינג, מאי, 1922, אין טאַראַנטאָ, קאַנאַדע. (צווייטער פון לינקס)

מיט די ארבעטלאזע אין הונגער-מארש

פאטאגראפיע פון דעם קארטל, וואס דער קאנסיל פון ארבעטלאזע האט ארויסגעגעבן חבר מ. אַלגינ'ען צו באטייליגן זיך אין דעם נאציאנאלן הונגער-מארש אויף וואשינגטאן אין דעצעמבער 1932.

ארויסגעפארן אויף אן אויפקלער און לעקציעטור איבערן לאנד און נעשאפן הילף פאר דער „מאָרגן־פרייהייט“.

חבר אַלגינ'ן איז יאָרן־לאנג געווען אַ לערער אין אידישן ארבעטער־אוניווערזיטעט און אין „וואָרקערס סקול“. ער האָט אַרדערטער הונדערטער מאַסן־פאַרזאַמלונגען, זיך באַטייליגט אין הונדערטער סימפּאָזיום און פאַרומס און געגעבן טויזנטער לעקציעס אין אלע טיילן פון לאַנד. אין 1932 האָט ער זיך באַטייליגט אין הונגער־מאַרש קיין וואַשינגטאָן.

אויף דער לעצטער זייט פון דער „מאָרגן־פרייהייט“ האָט חבר אַלגינ'ן גע־דרוקט אין מיטן פון די לעצטע עטלעכע יאָר אַן ענגלישן קאָלום, וואָס איז געווען זייער פּאָפּולער.

חבר אַלגינ'ן איז געווען איינער פון די גרינדער און אָרגאַניזאַטאָרן פונעם אַליוועלטלעכן אידישן קולטור־פאַרבאַנד („איִקוּף“). אין סעפטעמבער 1937 איז ער אַרויסגעטראָטן אין פאַרזי אויף דער גרינדונג־פאַרזאַמלונג פונעם „איִקוּף“. ער האָט אין פאַרבינדונג מיט זיין טעיפּניקייט אין „איִקוּף“ פאַרפאַסט אַ בראַשור (דערשיינען אין עטלעכע טויזנט עקזעמפּלאַרן): „דער אַל־בייט פון איִקוּף“. ער איז געווען אַ מיטגליד פון דער רעדאַקציע פונעם איִקוּף־זשורנאַל „איינישע קולטור“.

חבר אַלגינ'ן האָט אייך געהאַלפן רעדאַקטירן די זאַמליכע און שריפטן,

גרויסע צאָל וויכטיגע ווערק, צווישן זיי: אין אידיש: „צעבראַכענע גראַמעס“ (מעמאָרן); „פון מיין טאַגבוך“ (דערציילונגען); „טראַקטן“ (מאַרקסיסטישע אָפּהאַנדלונגען). אין ענגליש: „גאַרקי—שרייבער און רעוואָלוציאָנער“; „טראַקטן—קאָנטר־רעוואָלוציע אין אַ מאַסקע“; די בראַשור „קאַמוניזם—צו ליב וואָס און פאַר וועמען?“—וועלכע איז זייער פּאָפּולער אויף ענגליש אונטערן נאָמען „וואַי קאַמוניזם?“ און איבערזעצט אויף 12 שפּראַכן מיט אַ צירקולאַציע פון אַרום אַ האַלבן מיליאָן. אָנגעהויבן פון זיין ערשטער בראַשור (אין 1905) „סאַציאַליסטישע פּראַקציעס אין ציוניזם“, האָט חבר אַלגינ'ן אָנגעשריבן אויף אידיש אומגעפער פּופּציג בראַשורן.

אין 1929 איז חבר אַלגינ'ן ווידערקאַמף געוואָרן הויפּט־רעדאַקטאָר פון דער „מאָרגן־פרייהייט“. גלייכצייטיג האָט ער רעדאַקטירט דעם קאַמוניסטישן חודש־זשורנאַל „האַמער“ און האָט זיך באַטייליגט אין אלע ליטעראַרישע און געזעל־שאַפּטלעכע אויסגאַבן פון דער קאַמוניסטישער באַוועגונג.

אין סאַוועטן־פאַרבאַנד איז חבר אַלגינ'ן געווען אין 1921, 1925, 1931 און 1935.

חבר אַלגינ'ן איז אויך געווען אַ מיטאַרבעטער פונעם „דעילי וואָרקער“, „ניו מעסעס“, „קאַמוניסט“ און אנדערע אויסגאַבן. ער איז יאָרן־לאנג געווען דער ניו יאָרקער קאָרעספּאָנדענט פון דער מאַססווער „פּראַוודאַ“ (זיין לעצטע קעיבל איז דערשיינען אין דער „פּראַוודאַ“ דעם 22טן נאוועמבער, אין טאָג פון זיין טויט; ער האָט די קעיבל אַרויסגעשיקט מיט אַ טאַג פריער).

מ. אַלגינ'ן אייך אַ באַזוך אין קעמפּ קינדער־לאַנד

מאָנטאָג, דעם 18טן נאָוועמבער, 1939, בלויז 9 טעג פאר זיין טויט, איז חבר אָלגין אַרויסגעטראָטן מיט אַ רעדע אין מעדיסאָן סקווער גארדן צו דער פייערונג פון 22 יאָר סאָוועטן-פאַרבאַנד. דער ריזיגער עולם אין גארדן (22 טויזנט מענטשן) האָט אויפגענומען חבר אָלגין'ען מיט אומגעהויערן ענטוויצאָס און מיטן געזאַנג פון „אינטערנאַציאָנאַל“.

זונטאָג, דעם 20טן נאָוועמבער, 1939, איז חבר אָלגין אַרויסגעטראָטן מיט אַ באַגריסונג-רעדע אין האָטעל דיפּלאָמאַט אויף דער קאָנפערענץ פארן „אַרטעף“. דאָס איז געווען זיין לעצטער עפנטלעכער אַרויסטריט.

ער איז געשטאַרבן מיטוואָך, דעם 22טן נאָוועמבער, 1939, 10:45 אינ-דערפרי, אין זיין וואוינונג, 35 איסט 9טע גאַס, ניו יאָרק.

חבר אָלגין איז יענעם פרימאַרגן געווען גרויס צו ניין אין רעדאַקציע, ניט געקוקט אויף די וואָרנונגען אַז ער מוז רוען. ער האָט ניט געוואָלט הערן וועגן בלייבן אינדערהיים. „מיר האָבן אַ וועלט מיט אַרבעט און ביטערע שונאים“, האָט ער געזאָגט. דאָס זיינען געווען זיינע לעצטע ווערטער. באַלד נאָכדעם האָט ער זיך דערפילט שלעכט, און אין עטלעכע מינוט אַרום איז ער אויסגעגאַנגען פון אַ האַרדאַטאַקע.

חבר מ. אָלגין האָלט אַ רעדע אינעם מאַסקווער קלוב „קאָמוניסט“, בעת זיינעם אַ באַזוך אין סאָוועטן-פאַרבאַנד.

מ. אָלגין'ס אַרבעט-קומער אין זיין לעצטער וואוינונג: 35 איסט 9טע גאַס, ניו יאָרק.

וואָס זיינען אַרויסגעגעבן געוואָרן דורך דער פּראָלעטאַרישער שרייבער-אָרגאַניזאַציע „פּראָלעטפּען“, וועלכן ער האָט אין 1929 געהאַלפן גרינדן. חבר אָלגין איז אין אָנהויב פון די צוואַנציגער יאָרן געווען אַ מיטגליד פונעם צענטראַל-קאָמיטעט פון דער „וואָרקערס (קאָמוניסטישע) פּאַרטיי“ פון אַמעריקע.

שבת אָונט, דעם 4טן יוני, 1938, אין אַ גוס-דערענן, האָבן העכער 6 טויזנט מענטשן איבערגעפּאַקט דעם ניו יאָרקער היפּאָדראָם צו דער פייערונג פון חבר אָלגין'ס 60טן געבורטסטאָג. דער ערשטער אויפן גרויסן צעמל באַגריסער איז געווען חבר אוירל באַאודער, גענעראַל-סעקרעטאַר פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

ווען דער פּאַרזיצער, חבר י. סולטאַן, וועלכער איז דעמאָלט געווען דער סעקרעטאַר פון דער נאַציאָנאַלער אידישער ביוראָ ביי דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, האָט דערקלערט, אַז „חבר אָלגין איז דער באַליבסטער און באַרימסטער אידישער קאָמוניסט“, האָט דער גרויסער פּאַרזאַמלער עולם געענטפּערט מיט אַ שטורעם פון אפּלאָוז.

חבר מ. אָלגין איז געווען אַקטיוו ביז זיין לעצטער מינוט פון זיין לעבן. ניט געקוקט דערויף, וואָס ער איז לעצטנס געווען קראַנק, פלעגט ער אויף אַיין שעה ניט אויפגעגעבן זיין טעטיקייט אַלס קאָמוניסטישער פירער און וויפּט דעראַקטאַר פון דער „מאַרגן-פּרייהייט“.

דער קערפער פון חבר מ. אלניץ אין ארדן

עם שלאגט, עם שלאגט דאס הארץ פון פאלק

(19 דער פאָעמע „משה אַלגוי“)

איז זיין קבר גאר קיין קבר ניט,
נידעריג, ביי דער ערד, אין גראַזיגן געווימל:
זיין קבר איז אַ בלומען-כאַרג וואָס בליט
און וואַקסט און גרייכט צום ברענענדיגן הימל.

שלום-עליכם ט'אונז געלערנט האַרציג לאַכן,
און ער — זיך פרייען דורך זיין גלויבן:
זיי ביידע וואַרצלען טיפער פון בית-עולם פלאַכן
און גרייכן העכער פון הימלדיגסטן אויבן.

שפילט ניו יאָרק דעם טרויער-מאַרש
און די וועלט הערט אַ פאַלק'ס געוויין.
געשמאַרבן איז אַ גרויס האַרץ,
נאָר ס'לאַזט דאָס פאַלק איר ניט פאַרגיין.

עם שלאַגט, עם שלאַגט דאָס האַרץ פון פאַלק,
און קיינער קען ניט אַפּשטעלן דאָס האַרץ:
דאָס פאַלק רעדט מיט זיין קול
און מיט זיינע טריט גייט ער אין דעם מאַרש.

ווייל זיין האַרץ געווען איז פייער-קוואַל,
זיין קול געווען איז יום-טוב:
ער איז געגאַנגען און געשראַלט
אינמיטן מיטוואַכדיגן מאַנטאָג.

ניו יאָרק שפילט דעם טרויער-מאַרש
און די וועלט הערט אַ פאַלק'ס געוויין.
געשמאַרבן איז אַ גרויס האַרץ,
נאָר ס'לאַזט דאָס פאַלק איר ניט פאַרגיין.

ס'געוויין איז ניט דער האַרצרייסנדיגער יאַמער
פון אלטע קלאַג-מוטערס איבער אַן אַרון, —
ס'געוויין איז דער ים טרערן פון פאַגראַמען,
ס'געוויין איז מוט און גלויבן, צער און צאַרן.

און דאָס געזאַנג איז פייערלעכע זיכערקייט
פון דעם העלד'ס אינגל-יאָרן ביז זיין לעצטן בלומען-וועג, —
אַז דער ים טרערן אינעם ליד — פון דעמאָלט ביז היינט —
וועט אויסטריקענען פון ברעג צו ברעג.

אויבגי איז דער מענטש, וואָס ציילט ניט זיינע יאָרן,
ווען ער דאַרף מיט זיי דעם הימל אונטערשפאַרן, —
ווען דאָס לעבן דאַרף אַ גרויסע צייט געבאַרן
און דער הימל לוייערט מיט געפאַרן.

זיין לעבן האָט ער קיינמאַל ניט געמאַסטן,
ווי ניט געוואויגן פון זיין אוצר-כאַרג די מעשים:
קיינמאַל ניט גערעכנט וויפיל לעבן עס דאַרף קאַסטן
איבער אלע שוואַרצע כחות זיך צו פלייסן.

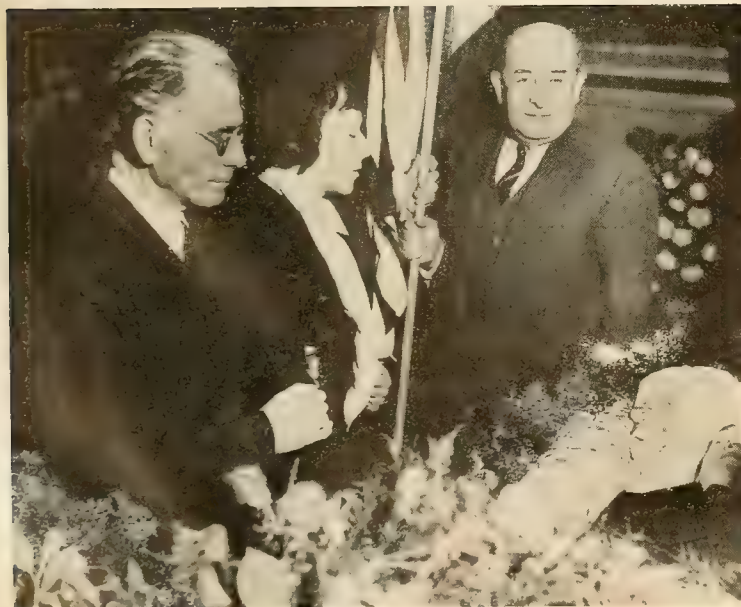
זמרי אויבאל בראודער, גענעראל-סעקרעטאר פון דער קאמוניסטישער פארטיי, רעדט ביי חבר אלטיליס אפגעגאנגענעם אריין אויפן טרויער-מיטינג, זונטאג, דעם 26טן נאוועמבער, 1939, אין ראיאל ווינדזיא האל, ניו יארק.

(שטייענדיג ביי אַלגיניס אַרױס)

צײַט זיך אַ שטילע אומענדלעכע קײַט פון מענטשן פאַרביי דעם שטיין אַרױן מיטן מאַנענדיגן חבר אינעווייניג. מענער און פרויען, אַרבעטער, אינטעלעקט גענץ, יונגע, אַלטע, מענטשן מיט רוט־אנגעלאַפּענע אויגן, מענטשן וואָס ברעכן אויס אין געוויין, מענטשן וואָס מערקן אַפילו נײַט, ווי שטילע טרערן פון זױטאָג און געזעגענונג פליסן איבער זױערע באַפן...

צײַט זיך אַן אומענדלעכע קײַט פון מענטשן, וואָס וואַרפן דעם לעצטן בליק פון געזעגענונג אויף דעם, וואָס האָט אין פּולקײַט פון זײַן לעבן און אין ברען פון אַרבעט בשום אופן נײַט געוואָלט אונז פאַרלאָזן, אָבער וועלכער האָט עס געמוזט, געמוזט טאָן, ווייל דער שוואַכער, דער אויסגעמאַטערטער קערפּער און דאָס האַרץ, וואָס האָט אזוי שטאַרק געשלאָגן און איז אזוי אומאויפהערלעך אַטאַקירט געוואָרן, האָבן מער נײַט געקאַנט נאָכהאַלטן דעם שטאַרקן ברענענדיגן גײַסט.

שלאָף, טױערער חבר, רו זיך אויס, — רו, אין דיין לאַנגן, לאַנגן אָפּרו. האָסט אויפגעטאָן מער ווי דעם חלק אַרבעט, וואָס דינע פּלייצעס האָבן געקאַנט טראָגן. אַנדערע חברים וועלן אונטערשטעלן די פּלייצע. די אַרבעט גײַט ווייטער און שטעלט זיך נײַט אָפּ. רו זיך אָפּ, חבר.

אויף דער וואַך כײַב אַרױן פון זכר מ. אַלגיני. רעכטס צײַ רײַטס : פּאָליטישער מיניסטער אַרבעטער לואי האַרץ ווייט.

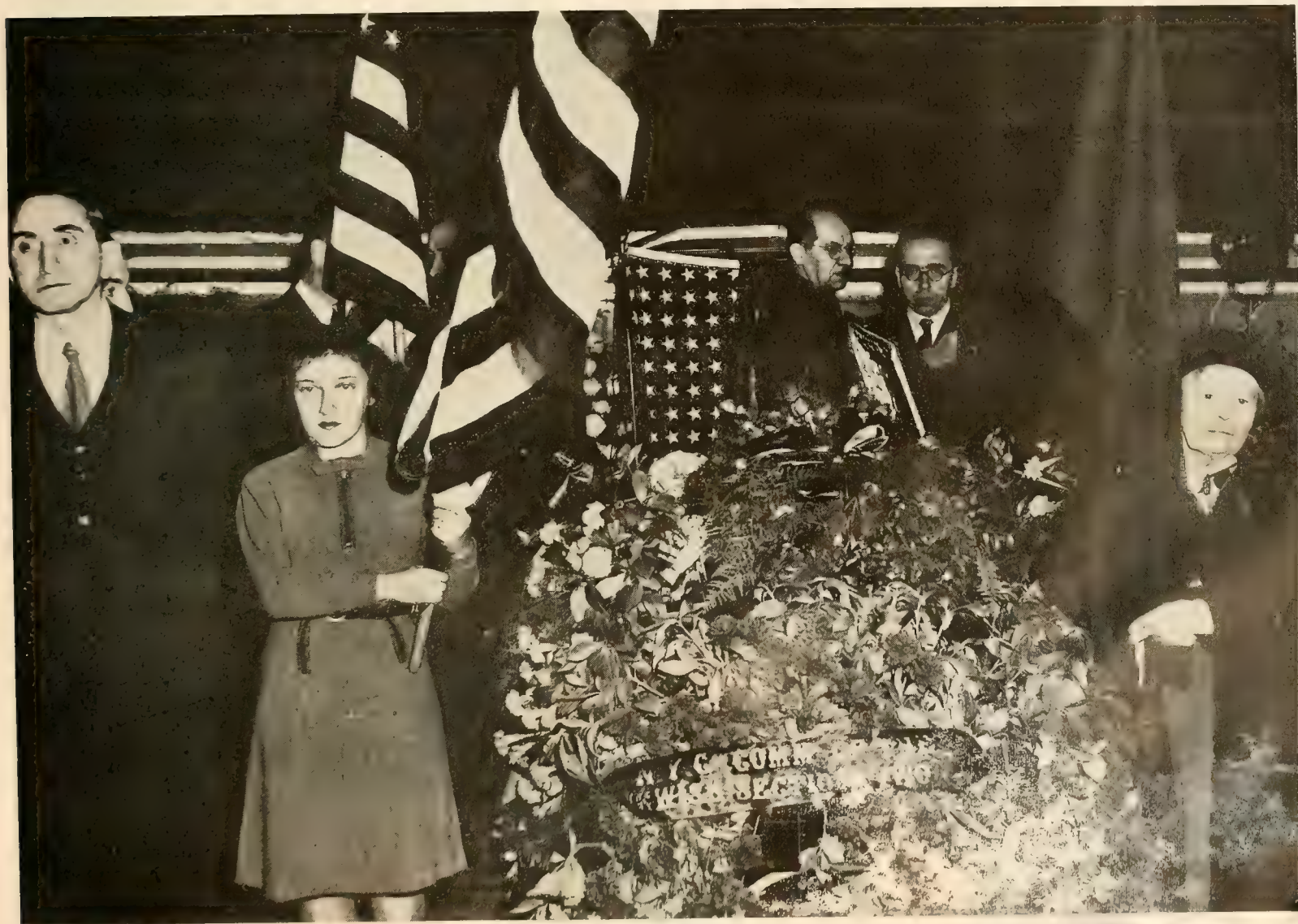
מיטוואַך אינדערפרי, אַ קורצע ווײַלע נאָך זײַן טױט, האָבן מיר, אַ גרופע חברים, וואָס האָבן זיך די ערשטע דערוואוסט וועגן דעם אוימנליק, געזען אים אין זײַן הױמישער סביבה, אין זײַן צימער. אַ לאַנגער, שטרענגער צימער מיט איין גרויסן פענצטער אין דרויסן. די גאַנצע וואַנט פון איין זײַט איז פון אונטן ביז אויבן באַשטעלט מיט ביכער. רײען פון הונדערטער און הונדערטער ביכער : איבער פּאָליטישע און עקאָנאָמישע פּראָגן, איבער געשיכטע, איבער דער געזעצטער פון דער אַקטאַבער־רעוואָלוציע און איבער דער באַלשעוויסטישער פּאַרטיי, איבער אַמעריקע, איבער ליטעראַטור. די ביכער — אין דער גרויסער אַרדענונג, — אַ סך פון זײַ מיט פּאַרליאָמענטע פּאַסיקלעך פּאַפּיר, מיט פּאַרצײכענונגען. ביכער, איבער וועלכע האָט געאַרבעט. קײַן שום איבעריגע ביכער, וואָס פּאַרנעמען אומנוטיג אַ פּלאַץ.

אַנטקעגן די ביכער, בײַ דער געגןוואַנט, אַ שמאַל בעטל, בײַם בעטל — אַ טישל, אַ שטול. אויפן שטול ביכער אין לײענען. אויפן טישל — פּאַרצײכענע פּאַפּירן, אויסצוגן פון ביכער. און אין בעטל, אַן אַנגעטאַנענער, אַ גרױטער באַלד ארויסצוגיין, צו גיין אין רעדאַקציע — אַלגיני. אָבער שוין אַן אומבאַוועגן לעכער. דער פנים אַן אויסגעצערטער, אָבער אַ רואיגער, ווי ער וואָלט מיר געוואָרן, האָט זיך אויף אַ ווײַלע צוגעשפּאַרט און איז איינגעשלאָפן.

שלאָף רואיג, חבר, דו האָסט דיין אַרבעט אָפּגעטאָן. ס'איז געקומען דיין רײַ פאַר אַ לאַנגן, לאַנגן אָפּרו...

און נעכטן האָבן מיר אים געזען אין גרויסן זאַל פון ראַיאָל־ווינדזאָר. אַ גרויסער האַל, גרויסע באַלקאָנים, אַ הויכע און ברויטע בינע און מענטשן האַלטן אין איין אַנאָמען פון אַלע זײַטן. אָט אזוי וואָלטן זײ געקומען, ווען אַלגיני וואָלט געדאַרפט רעדן אין דעם האַל. אָבער אַנשטאַט מיט רעדן ווערן די אָנ־קומענדיגע באַגרייט מיט אַ פּױערלעכער, אַ פּאַרטייגער שטילקײַט. דער צענטער פון דער שטילקײַט איז אינמיטן זאַל. אַן אַרױן, אַרומגערינגלט מיט פּאַנען. אַ האַלב־פּאַרדעקטער, עפעס ווי אַ פּאַרטאַיעטער אַרױן, און אין אים, דאָס וואָס עס איז פּאַרבלײבן שטרעבלעכע פון אַלגיני'ען. ער ליגט, ווי אַן איינגעשלאָפּענער, אַ באַראַויגטער. דאָס האַרץ האָט זיך אָפּגעשטעלט און אינאיינעם דערמיט דער שטענדיגער אימפעט פון אַלגיני'ען דעם „אױביג יונגן“. אָבער דער פנים זעט בײַ אים איצט אױס עפעס ווי שטרענגער אײדער אין דער ערשטער מינוט, ווען ער איז אויף שטענדיג איינגעשלאָפן. עפעס ווי אינעווייניג אין אים וואָלט זיך עפעס געריסן צו וועקן אים. עפעס ווי דער פנים וואָלט געזאָגט : נײַט גוט פון דיין זײַט, וואָס כ'האַב זיך גראָך איצט, אין אזא צײַט, דערלױבט צו פּאַר־שלאָפן צו לאַנג. און פון אײער זײַט, חברים, איז נײַט גוט, וואָס איר האָט מיר געלאָזן צו לאַנג פּאַרשלאָפן זיך. מען דאַרף אַרבעטן, חברים, מען דאַרף טאָן, מען דאַרף קעמפן, מען קאָן נײַט רוען...

נײַט לײדנדיג און נײַט אָפּגעשוואַכט זעט אויס אַלגיני'ס פנים אין אַנפאַנג פון זײַן אױביגער רו, נאָר שטרענג און מאַנענדיג : נײַט שלאָפן, חברים, נײַט רוען, איצט איז נײַט צײַט פאַר דעם, איצט איז די צײַט פאַר באַרדאַפּלעטער אַרבעט!

אין דער בא'ערשטער ריי : מוטער עלא ריוו בלור און איזראעל אמטער ; אין הינטער-גרינדט : פ. באייזיק אין משה בן.
 און דער זיבן ריי און פ. אלטנבוים ארוי אין דער בא'ערשטער ריי : מוטער עלא ריוו בלור און איזראעל אמטער ; אין הינטער-גרינדט : פ. באייזיק אין משה בן.

פון וואס זענען קומען אלע די, וואס שטעלן זיך אין רייען
מיט בלומען אין די הענט, ווי בליענדיגע אלייען?
ווער איז עס ד ע ר, וואס ווערט פון קינד און קייט באגלייט
צו רו צו אייביקער? וואס זאגן זיי אים צו
מיט גליענדיגער פרייד, מיט טרערן אין די אויגן?

זיי שווערן,
זיי, וואס קומען פון די ארעמע קווארטאלן,
זאגן זייער פירער צו, מיט פנימ'ער וואס שטראלן,
אז קיינמאל וועט זיין פאן די הייליגע
פון זייער האנט ניט פאלן.
ביז עס וועט זיך איבער גאר דער ערד
דאס פרויהייטס-ליד צעשאלן.

וואוהין ציען זיך די מענטשן-שטראמען?
מיט ערן-פורכט און ליכע פון אייביגן געדויער?
וואס הויכט אזויפיל טרויער פון מענטשלעכע געזוכטער?
ווער איז עס ד ע ר, וועמענס נאמען זיי דערמאנען,
ווער איז ער, אט דער גליקלעכער, דער מזל'דיגער נאמען?

דאס איז ע ר —
וואס זיינע לעבנס-טעג האט ער פאראייניגט
מיט די לעבנס פון מיליאנען, קעגן דעם וואס הערשט און קעניגט.
ס'איז רוף זיין ווארט געווען און זיינע רייד —
דאס פלאטערן פון פאנען;
דאס האט ע ר געלערנט דעם, וואס האט פון לעבן ווייניג,
ער זאל פאדערן און מאנען.

דאס פאלק באגלייט זיין פירער צו אייביגער רו

הרב יעקב פאזנשטיק היסטוריוס ארון פון חבר מ. אלקין, אויף זיין הויז, זינטאג, העס אשטי כאיינמבער, 1900, אין ניו יארק.

עס קלאפט דיין הארץ — אין הערצער מיליאנען,
און זינגען קעמפער — זינגסטו מיט זיי ;
אין יעדן מאַרש — פון פרייהייטס באטאליאָנען
גייסטו פאַרויס — דער ערשטער אין דער ריי.

די פאָן פון קאַמף, וואָס דו האַסט הויך געטראָגן,
וועלן מיר טראָגן שטאַלץ אזוי ווי דו,
ביז וואַנען עס וועט די פרייהייטס שעה ניט שלאָגן
וועלן מיר ניט וויסן פון קיין רה,
מיר זאָגן צו, מיר זאָגן צו.

עס רומט דיין פען — עס רוען דייןע אויגן —
דאָס גרויסע האַרץ — עס קלאַפט ניט מער.
מיר שטייען דאָ — ביים קבר איינגעבויען
און שווערן דיר — מיט אונזער ווייטאַג, מיט אונזער טרער :

די פאָן פון קאַמף, וואָס דו האַסט הויך געטראָגן,
וועלן מיר טראָגן שטאַלץ אזוי ווי דו,
ביז וואַנען עס וועט די פרייהייטס שעה ניט שלאָגן
וועלן מיר ניט וויסן פון קיין רה,
מיר זאָגן צו, מיר זאָגן צו.

חבר פ. נאוויק רעדט ביי חברה אַלמיינס אַרבעטס אַרבעטס-אָרט דעם 11-טען-סעפטעמבער,
זונטאָג, דעם 26סטן יולי (סעפטעמבער, 1939). אין דאָס אַרבעטס-אָרט האָט זיך געפֿען

ביי דער לוייה. טרערן, טרויער, צער — חבר אלנין איז מער ניטא . . .

געלעבט—געקעמפט

אין יאר 1904, ווען אלטן איז געווען אין דער טורמע אין ווילנע (לוקישקער טורמע), האט ער אנגעשריבן „געלעבט—געקעמפט“, א זאך, וואס גרויסע מאסן אידישע ליינער געדענקען. דא דרוקן מיר עטלעכע אויסצוגן פון דער דאזיגער רעוואלוציאנערער שילדערונג פונעם רעוואלוציאנערן קעמפער, חיים, וועלכער קומט פונעם ארימען הייל, לעבן וואלד, אין דער גרויסער שטאט, ווערט א רעדנער, א טוער און פאלט אריין אין טורמע.

—רעדאקציע.

ווי די וואלקן אויפן בלויען הימל, פארשווינדן די יארן ווי די וואלקן — אפטמאל שווארצע, שווערע, פול מיט שרעקן, אפט באשפריצט מיט גאלדענע שטראלעך זעט מען זיך פון ליכטיגקייט גיט זיך אויף דער ס'אין א העלער פרגלינגס-מארגן. א ים פון ליכטיגקייט גיט זיך אויף דער וועלט. די שאטנס הערשן אין דעם אלטן וואלד. די אלטע, שווערע צווייגן, די קילע לופט, די פויכטע ערד זיינען פול מיט לעבן. יונגע בלימעלעך קוקן פאר וואונדערט אויף דער ליכטיגער יועלט. גינע בלעטער ציען זיך איינס צום

מ. אלטן

צווייטן און פלאטערן און שוישקען זיך שטיל. עס קלינגט דאס געזאנג פון פיינעלעך, עס רוישן די בינען, און אלטע ביימער שאקלען מיט זייערע קעפ און מורמלען שטיל.

צווישן די ביימער האָבן זיך פארזאמלט פיל מענטשן, יונגע מענטשן פול מיט לעבן. אויף די פנימ'ער א פרייד, א יוסטוב'דיגע שוין, די אויגן בליצן, די באוועגונגען זיכער. ס'איז שטיל. ווייסע זון-שטראלן פאר'נב'לענען זיך דורך די געדיכטע בלעטער און ווארפן א קוק. דאָ באַלייכטן זיי א שטאַלצע פיגור פון אַ קרעפטיגן מאַן, דאָרט גלאַנצן זיי אויף דעם קאַפּ פון אַ בילד־שיינער פרוי, דאָרט באַשיינען זיי אַ בלייכן, אויסגעמאַטערטן פנים. אלע שווייגן.

אויף אַן אומגעוואָרפענעם בוים שטייט חיים, דער בלאַסער פנים — ווי אויסגעבאָקט פון שטיין, די אויגן שיטן פונקען; ער רעדט; מעכטיג קלינגט די שטים.

„נישט מיט הכנעה, מיט בעטן, מיט קניען, נישט מיט שטיילשווייגן, מיט פאלשע חלומות, וועלן מיר זיך פון די קייטן באַפרייען. גענוג שוין צו ליידין פון שענדלעכער קנעכטשאַפט. שוין צייט צו דערפילן די אייגענע מאַכט. גענוג שוין! אַנטקעגן דער מאַכט פון די רויבער, פאַראייניגט און מונטער, מיט אייזערנעם ווילן, הויבן זיך אויף אלע פאַרשקלאַפטע; עס וואַקסט און עס שטאַרקט זיך דאָס אַרבעט־חיל, עס שליסן זיך פעסטער און פעסטער די רייען, עס ציטערט די אלטע, פאַרבלוטיגטע, פינצטערע וועלט...“

„די זון פון דער פרויהייט, פון אמת'ער גלייכהייט, פון מענטשלעכער גרויסקייט, פון ליבע און ערע — די זון גייט שוין אויף, זי באַלייכט אונז דעם יעג.“

די שטים קלינגט וואונדערלעך איבער הונדערטער קעפ. א הייליקער שוידער פון טיפער באַנייסטערונג גייט איבער דער פארזאמלונג.

דער אלטער וואלד שאַקלט לאַנגזאַם זיין גרינעם קאַפּ און ברומט אזוי דומה. די שוועלבעלעך פלאטערן אין דער ריינער מאַרגן־לופט. דאָס ווינטעלע ברענגט אין זיינע פליגל א זיסן ריח.

די רעדע איז געענדיגט. אין דער מאַסע — א באוועגונג. עס רוישן שטימען, עס גייט א באַנייסטערטער געשפרעך.

פון דעם גערויש און גערודער הויבט זיך ביסלעכווייז ארויס א מונטער ליד. עס ווערט ברויטער און שטארקער און גיסט זיך, ווי א ליכטיקער שטראם אין דער דופטיגער לופט!

:: :: ::

ס'פליען די טעג, עס לויפן חדשים. מענטשן, ערטער, פרייד, ליידין — אלע בייט זיך אין דעם גרויסן שטראם פון קאמף. אין דעם שנעלן שווימען וואקסט דער כח, פעסטער ווערט דער מוט. און פון דער גרויסער צאָל פאַרשידענע געשטאַלטן הויבט זיך אַן אויס-

חבר מ. אלון ביי זיין רעדאקציע-טיש

דעם קילן וואסער. וואָלקנס, ווייסע ווי שניי, האָבן געקוקט פון דעם בלויען הימל אין דער טיפעניש. דאָרט ווייט, איבערן גרינעם באַרג, האָט זיך באַזיין די בלייכע לבנה. אַ וואַסער-בלום האָט אויפגעהויבן איר גאָלדענע קרוין פון וואַסער אַרויס. ערגעץ פון צווישן די ביימער האָט זיך געגאָסן דאָס געוויין פון אַ פירל.

חיים איז געשטאַנען און געוואַרט. אַ טיפּע שטילקייט האָט פאַרשפּרייט אירע זאַנפטע יוגל איבער זיין זעלע.

די פאַרברו זיינען אלע מאָל געוואָרן טונקעלער. די זון איז פאַרגאַנגען און נאָר אַ רויטער פּלעק האָט נאָך געברענגט דאָרט, עט ווייט. די ווייסע וואַלקנס האָבן אָנגעהויבן גלאַנצען ווי פּערלמוטער. ס'האָט אַ בלאָז געטאָן אַ ווינטל; די צווייגן האָבן אָנגעהויבן רוישן.

צוויי שוואַרצע פיגורן זיינען מיטאַמאָל אויסגעוואַקסן לעבן הימל'ען פּין ביידע זייטן. אין איין רגע האָט איינער אים אינגעכאַפט ביי זיין האַנט. דער אנדערער האָט אַרויסגעכאַפט פון טאַש אַ הערנאָלעך און מיט אַ האַרטער שטייט געוואַקסן:

— איר זייט אַרעטטייט.

צויבענען אַן איידעלע פּרויען-געשטאַלט, ווי אַ ווייסע ליליע אין דעם מעער פון גרינעם גראָז. זי איז יונג און צאַרט, אַ גאַנצער וואַלקן ליכטיגע האָר דריקט, ווי אַ משא, דעם קאַפּ און פאַלט ווי אַ כּוואַליע אויפן נאַקן. אין דעם בלאַסן פנים אַ פּאַר בלויען אויגן, פול מיט ליבע און רחמנות! זיי ליכטן אַזוי וואונדערלעך און דרינגען טיף אַרײַן אין דער נשמה. דער פנים איז אַזוי שטאַלץ און פול מיט מוט.

זיי האָבן זיך באַגענגט אָפט. זיי און נאָך אייניגע חברים פלעגן זיך יעדע וואָך צוזאַמענקומען צו באַשפּרעכן די פּראַגן פון זייער אַרבעט. זיי פלעגן זיך פאַרוואַמלען אי אין ענגע, נאַסע, פינצטערע וואוינונגען אין די אַרימסטע טיילן פון שטאָט, אי אין פּרעכטיגע צימערן אין די רייכסטע הייזער, אי אין פּעלד, אי אין שאַטן פון געריכטן וואַלד. איר שטילער קול, דער איידעלער קול פון אַ האַרפע, פלעגט קלינגען אַזוי עפעסט און ערנסט אין מינוטן פון אויפגענונג. אירע אויגן פלעגן באַקומען אַזאַ זעלטענעם שיין.

זיי האָבן באַמערקט איינער דעם צווייטן און אויסגעטיילט פון די איבעריגע. דער איינפאַכער גרום, מיט וועלכן זיי פלעגן זיך באַגעגענען, האָט באַקומען פאַר זיי אַ באַזונדערע באַדייטונג. אין דעם האַנט-דרוק און געווען אַזוי פיל נישט קיין אויסגעשפּראַכענע ווערטער. ס'איז פאַר בייך עפעס ליכטיגער און וואַרימער געוואָרן דאָס לעבן. די ערנסטע געשפּרעכן האָבן באַקומען אַזוינע צויבערלעכע פאַרבן. די גאַנצע וועלט האָט מיטאַמאָל באַקומען אַזאַ שיינהייט, אַזאַ פּריינט-לעכקייט. דער מוט איז געוואַקסן אָן אַן אויפהער.

קיין וואָרט פון ליבע איז נאָך ניט גערעדט געוואָרן צווישן זיי. זיי פלעגן זיך צוזאַמענקומען נאָר אויף די פאַרוואַלונגען. די אַרבעט האָט פאַרגומען אינ'נאַצן די אויפּמערקזאַמקייט. אויסער דעם פלעגן זיי נישט זען איינער דעם צווייטן; זי איז געווען אונטער דער אויפזיכט פון פּאַליציי, ער האָט געוואוינט אויף אַ פּרעמדן נאַמען. זי האָט געאַרבעט אויפן אָרט, צווישן די טויזנטער פאַרפינצטערטע, דערשלאַגענע אַרבעטעריןס; ער פלעגט אָפט פאַרן אין די אַרומיגע שטעט. שפּיאַנען האָבן אַרום אים אויסגעשפּרייט אַ גאַנצע נעץ. מיט גרויס מי און מיט דער גרעסטער פייאַגיקייט פלעגט ער יעדעס מאָל זיך אַרויס-רייסן פון דער מתנה. מיט מענטשן פלעגט ער זיך באַגעגענען נאָר דאָן, ווען די אַרבעט האָט דאָס געפּאָדערט.

:: :: ::

אין דעם טאָג האָבן זיי דאָס ערשטע מאָל באַשטימט צוזאַמענקומען זיך אין צווייטן און זיך דורכפאַרן אויפן טיך. זי האָט דעם טאָג אין פאַבריק נישט געאַרבעט, ער איז נאָר וואָס געקומען פון אַ לאַנגער רייזע. זיי האָבן זיך געדאַרפט באַגעגענען אויפן ברעג.

חיים איז דער ערשטער געקומען. ס'איז געווען פאַרגאַסן. די זון איז געשטאַנען אויפן עק הימל און האָט רויט געפאַרבט דעם קלאַרן, לויטערן וואַסער-שפיגל. די ביימער האָבן זיך צוגעבויגן און שטיל געבאָדן זייערע צווייגן אין

א טייל פון די מאסן, וואס האָבן באַגלייט חבר מ. אַלגינ'ען צו זיין אייביגער רו.

אין דיין צימער

• חיים פלאטקין

(געשריבו א טאָג נאָך אַלגיניס לויה)

שמענדיג אזוי בין איך אין פיכער
ווען כ'דריק דיין צארטע, אויסגעשמרעקטע האַנט.
צו רעדסט צו מיר ווי צו אַ לייבלעכן ברודער:
—... ס'טאָר דאָ קיינער נישט פרעמד בלייבן צום נייעם לאַנד!

פאַמעלעך הויבסטו אָן לייענען די געבראַכטע לידער,
וויילסט דערפילן אין זיי דעם ריטס פון דער שאַפֿטוויק.
די קאַרבן אויף דיין פנים צייל איך שוין נאַכאַמאַל איבער
וואָס פאַרשווינדן ביי דיין צופרידענעם, וואַרעמען בליק.

כ'בין היינט געווען אין דיין צימער:
געקוקט צום טיש, אויפן בענקל וואו ביסט געזעסן.
ביים שוועל בין איך געשטאַנען ווי אַ שטומער —
פרוכירט אינעם אומגליק אויף אַ רגע כאַטש פאַרגעסן.

כ'זע דיר נאָך זיצן ביים טיש איינגעבוין,
דיין „גאַלדענע פען“ — אַ וויכער אויפן פאַפיר.
אַט הויבסטו אויף דיינע מידע אויגן,
וואָס פּרעגן, מאַנען עפעס ביי מיר.

איצט שמיי איך ביים שוועל, זוך אין יעדן ווינקל פונעם צימער.
קוק לאַנג אויפן בילד אינעם שוואַרצן געהילט...
— וואו ביסטו, חבר טייערער? זון פון אייביגן זומער!
כ'פיל אין מיין האַרץ ס'בלוט ווערט ווי פאַרקילט...

פאַרדריסט מיר שוין וואָס כ'בין איצט געקומען
פון דיין „וועלט מיט אַרבעט“ רויבן עטלעכע מינוט.
נאָר אַט הער איך: דו רופסט מיין נאַמען
און שטאַרקער נעמט פולסירן אין מיינע אַדערן ס'בלוט.

SPECIAL ACCOUNT	In the matter of <i>Moshe Klein</i> DECEASED	Bureau of the Public Administrator of the County of New York	
	EXAMINED	HALL OF RECORDS, ROOM 308	
		No. 330 <i>238C</i>	Borough of Manhattan, New York, DEC 10 1915 19
		Colonial Trust Company 57 WILLIAM STREET	
		Pay to the order of <i>Louis Harkavy</i>	
		<i>Eleven</i> ⁷³ / ₁₀₀	Dollars
		<i>11/15/15</i>	<i>James F. Egan</i> PUBLIC ADMINISTRATOR OF THE COUNTY OF NEW YORK

אויף דעם ערשטן אלגין-מעמארעל מיטינג דעם 18טן דעצעמבער, 1939, אין מעריטאן סקווער, ניו יארק.

שומר מה מליל? ...

(צו אַלגיניס יאַרצייט)

... און ווען ער איז שוין געלעגן אין אַרון אן ערנסטער, א שטרענגער האָב איך זיך נאָך אַלץ ניט געגלויבט, ווייל זיין שטערן איז נאָך געווען לעבעדיג. זיין שטערן, האָט זיך מיר אויסגעדאַכט, האָט נאָך עפעס געטראַכט... אפשר האָט נאָך דער דאָזיגער שיינער שטערן געטראַכט די געדאַנקען פון דעם אַרטקל אין דער „מאָרגן־פּרייהייט“, וואָס ער האָט געדאַרפט אָנשרייבן יענעם אינדערפרי, איידער דער טויט האָט אים אוועקגענומען פון אונז? ...

... און איינמאָל — שפעט ביינאַכט. איך בין געגאַנגען פון א טעאַטער־פאַרשטעלונג אין אַרטע. איך האָב דעמאָלט געוואוינט אויף דער צווייטער עוועניו און אויף מיין וועג אַהיים איז מיר אויסגעקומען פאַרבייזוגיין די צוועלפטע גאַס, וואו די רעדאַקציע געפינט זיך... איך טו א קוק אויף דער געביידע — אויסגעלאָשן אַלע פענצער, בלויז אין פענצער אויפן זעקסטן שטאַק איז פול אָפּגעגאַסן מיט ליכטיגקייט... פאַרגלויבט זיך מיר אַרויפצוגיין אויבן און א קוק טאָן. איך האָב זיך שוין פאַרנעשטעלט, ווער ס'זיצט איצט אַזוי שפעט אין דער נאַכט אין יענעם צימער, אָבער איך האָב געוואָלט א קוק טאָן מיט מייע אייגענע אויגן...

שטיל איז אין קאָרידאָר אויפן זעקסטן שטאַק, שטיל און פינצער... די ליכטיגקייט שטראַמט אַרויס פון דעם סאַמע עקסטן צימער אין קאָרידאָר... איך עפן שטילער הייט אויף די טיר — אַלגיין, אינגאַנצן איינגעטונקען אין ליכטיגקייט, זיצט פאַרטאָן אין שרייבן. ער פילט אפילו ניט, אַז עמיצער א מענטש שטייט איצט אין צימער און קוקט אויף אים... א וויילע שפעטער און ער האָט אויפ־געהויבן זיין פאַרטאַגענעם פנים און זיך צעשמייכלט צו מיר מיט א נרויסן ברייטן שמויכל.

שומר מה מליל, — וועכטער, וואָס דערציילט עפעס די נאַכט? שומר מה מיום, — וועכטער, וואָס דערציילט עפעס דער טאָג? ער האָט געוואַכט, אונזער שומר, בייטאָג און ביינאַכט אין דער רעדאַקציע פון דער „מאָרגן־פּרייהייט“... א פאַרבונדענער מיט אַלע נויטן, אַלע לייזן, אַלע האָפּענונגען פון די אירישע פּאָלקס־מאַסן אין אמעריקע...

... און ווען די „פּרייהייט“ איז נאָך געווען אויף יוניאָן סטווער, קום איך איינמאָל אַריין אין עלעוועיטאָר, דערציילט מיר חבד טאַרג:

— שוין העכער 36 שעה נאָכאַנאַנד, אַז אַלגיין אַרבעט אין רעדאַקציע און האָט זיך אפילו אויף קיין איין מינוט ניט געלייגט אַפּווען.

דער עלעוועיטאָר שטעלט זיך דערווייל אַפּ לעבן דער טיר, וואו די רעדאַקציע געפינט זיך, און אַלגיין דערשיינט. זיין פנים איז געוואָרדיג בלאַס, אָבער זיינע בלויע אויגן דורך די ברילן זיינען פול מיט אַזאָ אויסשטראַלנדיגער ליכטיגקייט... דער שטראַלנדיגער אַלגיין, אַזוי געדענסט איך אים. צי אויף דער פּלאַטפּאָרמע אויף א מאַסן־מיטינג, צי אין אַרבעטער־אוינווערזיטעט אין זיין קלאַס פון מאַרסקייט, צי אין אַרטע נאָך א געדאַכטענער אויפפירונג, צי אויף אן אָונט פון פּראָלעטען, צי אויף אן אינטיים שמח־לע צווישן נאָענטע חברים און

כאווער-פאווער

פריינט — זיינע בלויע אויגן דורך זיינע ברילן שטראַלן מיט חכמה, מיט הרופות, מיט קענטעניש און מיט טאַלאַנט...

... און זונטאָג איז דאָס געווען. דריי טעג פאַר זיין טויט. אן אומעטיגער, כמורנער האַרבסט־גער זונטאָג. ס'איז א קאָנפּערעניץ פון אַרטע. אַלגיין איז אויך דאָ. אַזוי בלאַס איז זיין פנים. קיין איין טראָפעלע בלוט. אין דער בלאַסקייט פון זיין פנים האָט שוין אַראָפּגעקוקט דער שאַטן פון טויט, אָבער אין זיינע אויגן — די שטראַלנדיגע ליכטיגקייט פון א חכם, וואָס האָט נאָך ניט אַלץ אַרויסגעזאָגט...

אויף דער הייט פון זיין פנים קיין איין טראָפעלע בלוט און אין זיינע רייד, וואָס ער האָט גערעדט פאַר די קולטור־טוער אויף דער קאָנפּערעניץ, אַזאָ נוטע, טייערע זאַפטיגקייט. דער נוטער, טייערער, וואַרימער און אַפּטיגער איריש, וואָס האָט שטענדיג געלעבט און געפרייט דעם אויער פון אירישן פּאָלקס־מענטשן.

— חברים, מיר דאַרפן זיך איינגראַבן אין דער טיר — געדענק איך נאָך אן אויסצוג פון זיין רעדע — אין דער איצטיגער שעה, ווען פון אַלע זייטן באַמבאַרירט מען אונז — לאַמיר זיך איינגראַבן, זיך פאַרפּעסטיגן, אויפבויען א שטאַרקע פּאָזיציע און פון אונזער שטאַרקער פּאָזיציע וועלן מיר אַפּטרייבן פון זיך אַלע אונזערע שונאים, וואָס מיינען, אַז זיי האָבן איצטער געכאַפט די נוטע ביזנעס שעה זייערע אונז צו פאַרטיליגן...

... איך בין אים נאָכגעגאַנגען ווען ער האָט נאָך זיין רעדע זיך אַרויס־געלאָזט אינדרויסן. ער האָט ניט געוואוסט, אַז איך ניי אים נאָך. אינדרויסן האָט א רעגנרל געקאַפּעט און אים איז געווען קאַלט. ער האָט אויפּגעהויבן די האַנט, ווי ער וואָלט געוואָלט צורופן א טעקסי, אָבער אין לעצטן אוינגבליק חרטה געהאַט. א טעקסי קאַסט געלט און קיין צופיל געלט האָט ער ניט געהאַט, ווי מיר האָבן זיך דערוואוסט גענוי ערשט נאָך זיין טויט. פאַר א ניקל וועט ער שוין אויך קאָנען דערגרייכן אַהיים, און ער האָט זיך געלאזט שפאַנען צום סוף פון בלאַק, וואו דער אַריינגאַנג צום סאַבוועי געפינט זיך. א בלאַסער און א קראַנקער אַלגיין...

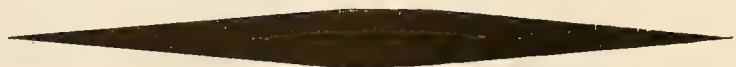
בין איך געשטאַנען פונדערווייטס און אים נאָכגעקוקט... געזען נאָך דעם לעצטן שפאַן פון זיינע ציטערנדיגע פיס, געזען דעם לעצטן וויג פון זיינע פאַר־עקשנאַטע פּלייצעס...

... און אין אַרון איז ער געלעגן, דער נרויסער מענטש פון זיין דור... און אין אַרון איז ער געלעגן, דער רבי, דער פירער, דער וועזנדיגער... און די ניו יאָרקער אירישע פּאָלקס־מאַסן האָבן נאָכגעשפאַנט דעם אַרון מיט צע־בראַכענע הערצער...

א זונטאָג בייטאָג איז דאָס געווען. שפעט אין האַרבסט. און אויף מיילן און מיילן איבער די ניו יאָרקער גאַסן, וואוהין דער אַרון האָט זיך פאַרקירעוועט, אַהין האָבן זיך אויך פאַרקירעוועט די טויזנטער און טויזנטער... וואוהין דער אַרון האָט זיך געלאָזט, אַהין האָט זיך אויך נאָכגעלאָזט דאָס פּאָלקס...

זיין דור האָט זיך שוין אומגעקערט צו זיינע אַבות, און אז דאָס געטרייע האַרץ פון די אירישע פּאָלקס־מאַסן איז שוין פּאַרנאַנגען, איז שוין געוואָרן פינצטער איבערן פעלד, נאָר אין דער ווייטקייט פון הימל, און אין דער ווייטקייט פון דער ערד — די לעצטע לויטערע, דורכזיכטיגע שטראַלנדיגקייט פון טאָג...
 שומר מה מיום ומה מלילה? שומר אונזערער געטרייער, וואָס דערציילט אַזוינס דער טאָג און וואָס דערציילט אַזוינס די נאַכט?

און די זון איך אויך נאָכגעגאַנגען נאָך זיין אַרון. דעם גאַנצן וועג צום בית עולם איז זי נאָכגעגאַנגען... און דאָרטן אויפן בית-עולם, ווען איבערן אָפּענעם קבר זיינע געשטאַנען זיינע נאָענטסטע תלמידים און גערעדט צום אַרון די לעצטע רייד, האָט די זון מיט אַמאָל זיך צעגאַסן מיט אַזאַ לויטערער ליכטיג-קייט, מיט אַ טרויעריגער נאָלדענער לויטערער ליכטיגקייט און האָט באַשטראַלט די ווייטקייט פון דער ערד...
 און אז ס'איז שוין געווען נאָכאַלעמען, און אז דער גרויסער פירער פון

● מלכה לי

מ. אַל גיין

עס רופן צעקלאַנגטע געמיטער
 דורך מיר פון די פעלדער און שמעט...

פון הרוב'ע שטיבער און היימען
 פאַרטיליגט דורך האַנט פון פאַשיסט,
 איך וועק דיך מיט טרויער-געוויינען
 פון מיין היים, וואָס שטייט איצט פאַרוויסט...

אַזוי האָט מיין מאַמע גערופן
 ווען טויט האָט געלויערט ביי מיין זייט.
 שטייט אויף, איר אַבות, פון שלאָפן!
 זאַל טויט ניט פאַרשניידן מיין לייב...

איך וועק דיך פון שלאָף, מיין חבר,
 מיט גראַז איז באַדעקט דיין געזיכט,
 די וועלט גלומיגט מיט לאַוזאַ —
 איך געראַנגל נאָך אייביקן ליכט...

איך שטיי ביי דיין קבר אין שווייגן,
 אויפן בית-עולם פון מענטשלעכן סוף,
 אין שאַטן פון האַרבסטיגע צווייגן
 און וועק דיך: שטיי אויף פון שלאָף!

עס איז אַ צייט ניט צו רוען
 אין קבר פון דריי-אייליגע ווענט,
 אין פלאַמען זיך גיסן די שעה'ען,
 די וועלט — זי ווערט איצט פאַרלענדט.

איך וועק דיך אין טאָג פון שגעון,
 פון מבול און פייער און פלאַם.
 אין רייען פון קעמפער! — דו גאון! —
 זון פון מיין פּאָלק און מיין שטאַם.

איך וועק דיך אין טאָג פון געוויטער,
 ביי דיין קבר אין ערדישן בעט

התכנסות של המפלגה הקומוניסטית, ניו יורק, 1940, איור ראשון: היינריך האל, ניו יורק.

דאס גרויסע טרייסט-וואַרט: אַלגין

ערגעץ אויף לאַנג איילאנד ליגט דאָס שטערבלעכע פון דעם דענקער און דיכטער — אַלגין. און היינט דעקן מיר אויף דעם מאַנומענט פאַר אים. היינט לעבן מיר צוזאַמען מיט אונזער אַלגינ'ען, ניט נאָר היינט. מיר פילן אַרום אונז און אין אונז די קראַפט פון אַלגינ'ען אין די איצטיגע שווערע טעג. מען באַמערקט זיין בילד אין רעדאַקציע, אין צימער, אויפן טיש און מען דערט צווישן זיך און מען פרעגט זיך: — וואָס וואָלט ער איצט געטאָן?

פאַר אונז לעבט אויף אַלגין. ער איז געווען שוואַך אין געזונט. ער האָט פאַרמאָגט אַ פיין־פילנדיגע נשמה. שווערע נייעסן פלעגן אים אַ קלאַפּ טאָן. נאָר פונקט ווי ווערבע גלייכט זיך אויס נאָכן אַניאָג פונעם שטורעם אזוי פלעגט ער זיך געבן אַ גלייך אויס, אַרויסשטעלן די ברוסט פאַראַויס, צוטרעטן צו דער אַרבעט.

רעדן. אַנציינדן מאַסן. אָדער — אַוועקעצן זיך ביים שרייב־טיש און אויס־לייגן איבערן פאַפיר דינע פּער־לשנירלעך. אַנרירן די סטרונגס פונעם האַרצן און קלאַר מאַכן, און אַוועקטראָגן פאַראַויס אויף זיין דיכטערשער פאַנטאַזיע, און אויפהויבן דעם פאַרהאַנג פונעם מאָרננדיגן טאָג, און ליכטיג מאַכן.

און טרייסטן. און עס פלעגט אַלע מאָל ווערן גרינגער. און עס האָט זיך געאַרבעט לייכטער און געשמאַקער.

וואָס טיפּער דאָס האַרץ ביי אַלגינ'ען פלעגט צעווייטאַגט ווערן פונעם ערשטן קלאַפּ, אַלץ העלער פלעגט ער אויפֿלויכטן. עס איז דאָ אַן אויסוועג! דאָס פאַלק וועט זיגן!

„זיי שטאַרק, מיין פאַלק!“ — האָט ער אויסגעפירט אין אַ ווייטאַנדיג ליד אין פּראָזע נאָך די פאַנגראַמען אויף אידן אין דייטשלאַנד, אין 1938 (אין ביכלע „חורבן דייטשלאַנד“). „דאָס פאַלק וועט זיגן“ — האָט ער אויסגעפירט אין זיין אַרטיקל וועגן אַ יאָר נאָך „פּאַטיאָמקין“, אין 1906. „דרך ארץ פאַרן פאַלק“ — איז געווען דער לייטמאָטיוו זיינער אין אַן אַרטיקל פאַר זיין טויט, וועגן קולטור־אַרבעט.

דאָס פאַלק. דער טיפּער גלויבן אין פאַלק. די זיכערקייט, אז דאָס פאַלק מוז זיגן, וועט זיגן.

„די קראַפט פון די מערדער און די קראַפט פון פאַלק“ — ציט ער אַ פאַר־גלייך אין סעפטעמבער 1906, ווען אין צאַרישן רוסלאַנד איז געווען אויסגע־שטעלט אַ וואַלד מיט תּליות, ווען שטראַף־עקספּעדיציעס האָבן געבושעוועט אין באַלטישן געגנט און אין מינסק און איבערן גאַנצן לאַנד — שיר ניט ווי עס בושעוועט איצט דער נאַצישער שונא אין די פאַרנומענע געגנטן. „די קראַפט פון די מערדער און די קראַפט פון פאַלק“, האָט אַלגין אָפּגעמאַסטן. „ווי וועט זיין צו די מערדער!“ — איז געווען זיין אויספיר.

דער גרויסער אָפּטימיסט. ווייל — דער גרויסער מאַרקסיסט. ווייל — דער גרויסער גלויבער אינעם כּח פונעם פאַלק.

דער קערפּער איז ביי אים יאָרן לאַנג געווען אַ פאַרוואַנדעטער. די אַסטמע האָט געשטימט, דאָס האַרץ האָט שלעכט געאַרבעט, דער האַלז פלעגט אָפּט ווערן אָנגעשוואַקן, די אויגן האָבן ניט געדינט. און ווידעראַמאָל די אַסטמע, וועלכע פלעגט פאַרהאַקן דעם אָטעם. אָבער אויפן טיש איז אָפּט געווען אַ בלום. אין שיינקייט איז אַלגין געווען פאַרליבט, שיינקייט און געשמאַק. דאָס שוואַכע האַרץ האָט שטאַרק געפילט און געליטן און געהאַפּט און די שלעכט־דינענדיגע אויגן האָבן געזען ווייט.

:: :: ::

„ער האָט ניט קיין פאַנטאַזיע“ — האָט ער מיר אַ זאָג געטאָן אויף אַ שרייבער אין 1915, ווען איך האָב זיך מיט אים באַגעגנט אין דער דעמאָלאַט־דיגער אירישער סאָציאַליסטישער פּעדעראַציע, ביים אַרויסגעבן די וואַכנבלאַט „נייע וועלט“. אַלגין האָט ליב געהאַט צו פאַנטאַזירן, טרוימען. ער האָט ליב געהאַט צו ציטירן לענינ'ס אויסדרוק: מען דאַרף קאָנען טרוימען, באַלשער וויסטיש טרוימען.

זיין דיכטערישע פאַנטאַזיע האָט אַלע מאָל געזען דעם וועכטער, וואָס שטייט אויף דער וואַך אין דער פינצטערער נאַכט און וואָס זאַגט אָן דעם פאַלק, אַז דער טאָג וועט קומען. אזא בילד, געדענק איך, האָט אַלגין איינמאָל אָפּגעמאַלט אויף אַ לענין־מעמאָריעל מיטינג (אין 1926, דאַכט זיך), וואָס איז צום ערשטן מאָל אָפּגעהאַלטן געוואָרן אין מעדיסאָן סקווער גאַרדן. „שומר, מה מליל?“ — האָט ער געפרעגט אין יענע קולידו־שייטן. און ער האָט געענטפּערט, ווי ער וואָלט אַליין געווען דער וועכטער, וואָס פון זיין הויכן טורעם זעט ער שוין דעם גאָלדענעם זוים פון דער אויפֿגייענדיגער זון.

שטעלן מיר היינט אַלגינ'ען אַ מאָנומענט, וואָס איז אי באַשיידן און דאָך טורעמדיג־אַמעריקאַניש און וואָס ציט זיך אין דער הויך אַרויף.

און וואָס טראָגט אויף זיך איין אויסדרוק: „געלעבט—געקעמפט“. און נאָך איינעם: „ס'איז דאָ אַ וועלט מיט אַרבעט“.

„אַהין — אין דער הויך“, האָט אַלגין געזונגען אין די יאָרן פון „געלעבט—געקעמפט“, ערב דעם עהשטן מאי 1906. „אַהין — אין דער הויך“.

„מיר אַלע — מיר זיינען אין שאַטנס געבוירן, אין טאָל אין דעם טיפּן די יאָרן געוועלעקט. אין שטורמישער ליידנשאַפט גייען מיר פאַראַויס צום פּריליעכען שייך, צו דעם הענג־גלויבן הימל, און וואו אין ליכטיגקייט באַדן זיך וועלטן — אַהין אין דער הויך“.

אַלגינ'ען וואָלט געפּעלן געווען אזא פאַנטאַרוקציע, ווי דער פאַנומענט זיינער. אַ ברייטער, פונדאַמענט פון אונטן, אַ פּאַרלענדיגע בעסס ימיטיש דער מעכטיגער גראַניט־שטיין אויף דער ערד. „דייער לאַזיניג: געלעבט—געקעמפט“. און ער ציט זיך — דער עכטער, אין דער הויך, נאַצ־אַרקישי־טורעמדיג, אַלץ העכער און העכער.

אַלגין האָט ליב געהאַט ניר יאָרס. ער האָט פּוּר געוואָרן יאָרס, ווי ער האָט ליב געהאַט דאָס לעבן און האָט ליב געהאַט דאָס לעבן.

דאָס לאַנד, וואָס אַלגין האָט אזוי ליב געהאַט — דאָס סאָוועטישע לאַנד — ווערט פאַרנאָסן מיט בלוט. צו מאַסקווע רוקט זיך דער שונא — די מאַסקווע, פון וועלכער ער האָט אונז געבראַכט אַ גרויס אין 1921 („אויף די נאַסן פון מאַסקווע“ געדענקט זיך זיינער אַן אַרטיקל). און אין דער גרעסטער געפאַר שטייט דאָס לאַנד, וואָס ער האָט אזוי ליב געהאַט — אַמעריקע. קעמפט דאָס סאָוועטישע לאַנד מיט אַזאַ ליכטיגער העלדישקייט און האָט שוין דערמיט אַליין באַרעכטיגט דעם גאַנצן גלויבן אין דעם, די גאַנצע ליבע אין דעם. האָט דער סאָוועטישער מענטש, מיט זיין קאַמף געגן דער בעסטער, דערהויבן דעם מין מענטש, היינגעוואָשן דעם נאַמען: מענטש. וואַכט אויף אַמעריקע, וואַכט אויף דער אַרבעטער־קלאַס, דערזעט די געפאַר, וואַכט אויף דאָס פּאָלק. „ס'וועט קומען ליכט, ס'וועט קומען אמת“... „זיי שטאַרק, מיין פּאָלק.“ אַלגיני'ס ווערטער. טרייסט־ווערטער. ווערטער פון אַ נעטרייען וועכטער — אַ זעער, אַ טרוימער, אַ וואַר־וואַנער. גייען מיר היינט שעפן כח ביי אונזער גרויסן אַפטימיסט.

און גאָר הויך, אויפן שפיץ פון העכסטן טורם, איז אָנגשריבן: אַלגיני.
ניט מער.
דער וועכטער אויפן טורעם. דער טרוימער. דער זעער. דער גרויסער אַפטימיסט.

:: :: ::

ס'איז אַ האַרבסטיגער זונטאָג היינט — און היינט דערצײלט אונז אַלגין, ווי ער האָט זיך געפילט אין אַ האַרבסטיגן זונטאָג. און היינט ענטפערט ער אונז אויף דער פראַגע מאין יבוא עזרי? פון וואַנען וועט קומען אונזער הילף? „מיין פּאָלק — זאָנט ער ווייטער אין זיין ווייטאָנדיג און האַפענפול ליד נאָך די פּאַנראַמען אויף אירן אין דייטשלאַנד, — מיין פּאָלק, אין טיפן ווייטאָג שעפן דיין גרעסטע קראַפט. פון בלוט שמיד די שווערד פון קאַמף. פאַרטיידיג זיך. שטיי אויף. שטויס אָפּ!“
געדענקען מיר די ווערטער פון דעם גרויסן אַפטימיסט און שעפן די גרעסטע קראַפט אין דער שעה פון גרעסטן ווייטאָג.

ביי דער אויפֿרעקונג פון דעם אַלגיני-מאַנומענט, זונטאָג, דעם 19טן אַקטאָבער, 1941, אייף דעם בית הקברות פונעם אינטערנאַציאָנאַלן אַרבעטער אַידי.

Homage To An American Bolshevik

Remarks at the Unveiling of a Monument to Moissaye Olgin,
Sunday, October 19, 1941

By V. J. JEROME

(Representing the National Committee of the Communist Party,
U.S.A.)

Moissaye Olgin lived and died a Communist.

He embodied in himself the qualities that go to make up the word *vanguard*: he was a teacher, leader, fighter.

As editor of the *Freiheit* for many years, as lecturer and publicist, he became a symbol of all that is progressive in Jewish life. He was a force for arousing the Jewish people to the need for unity as the way to defeat reaction and fascism.

Olgin was a proletarian intellectual: A man of life and letters brought forth in the struggles of the people whose son he always remained. He went to the seats of learning of the ruling class, and, rejecting the bourgeois ideology, he took equipment which, as a Marxist, he beat into weapons for the people. He fought ruthlessly against those who come slumming for a season among the suffering only to hire themselves out as "specialists of labor" to the enemies of labor. He was a warrior in the advanced battle-ranks of the people.

Olgin was an internationalist. By upholding the constructive heritage of nationhood, against those who sought to debase from within through chauvinism, and against those who sought to destroy from without through fascist subjugation, Olgin the Leninist was a great American, as he was a great Jew.

He cut through lies and

distortions to bring to the American people the truth about the New Russia—land of the great fraternity of liberated and equal nations, land of Socialist democracy, leader for world action against fascist aggression.

In Olgin we recognized the broad humanism of the citizen of that world we are struggling to create.

As we go forward in our fight to free the world from fascism, to fuse the resources and forces of our land and of Britain with the magnificent army and people of the Soviet Union, the fire that was Olgin lights our path.

טיילן פון די טריינער, וואס האבן זיך באטייליגט אין דער אויפדעקונג פון דעם אלגין-מאנומענט, זונטאג, דעם 19טן אקטאבער, 1941, אויפן בית-הקברות פונעם אינטערנאציאנאלן ארבעטער ארדן.

ארום דעם אלגין-מאנומענט

דער ארום דעם אלגין-מאנומענט אין אירושער סעקציע פון דעם אינטערנאציאנאלן איבעטער ארדן, לאנג איילאנד, ניו יארק.

אלע טאָג פון אַ נאַנץ יאָר איז מען „שאַפֿ־מייַדלעך“, לויט־אַרבעטער־ניכ, וואָס פאַרקויפֿן די קראַפט פון זייערע מוסקולן פאַר ברויט און דעם זאַפט פון זייער מאַרד פאַר אַ דאָך איבערן קאַפּ. אלע טאָג פון אַ נאַנץ יאָר איז מען איינע ווי די אַנדערע אַ שרייפֿל אין דער גרויסער אינדוסטריעלער מאַשין, אַ זעמל אין דער גרויסער אינדוסטריעלער שטאַט, אַ גליד פון דער מאַסע, וואָס פאַקט אָן די סאַבוועים און „עלס“ און לאַנט־שרומס און מואוויס און האַלס. נו, קומט דער סטרויק און נעמט אַראָפּ דעם יאָך — און מענטשן גלייבן אויס די פלייצעס און דערפילן זיך אליין. און ס'פאַלט אַראָפּ דער פאַרשאַלטענער כישוף — און ס'באווייזט זיך דאָס לאַנג־פאַרשאַטענע נאָלד.

:: :: ::

אַט יענע מיידל, וואָס שפאַנט אַרום מיט אַ זיכערן ספרושינעדיגן טראַט פון נאָס צו נאָס, וואַרפט אַן אַדל־עראַויג אויף די גרופּעס חבר'טעס ניט ווייט פון די שעפּער, לאָזט פאַלן אַ וואַרט דאָ און דאָרט, קומט זיך אַרום אויף דעם פאַליסמאָן און אַנדערע „פאַרדעכטיגע“ ברואים, וואָס דרייען זיך ניט ווייט,

אַלטין און טאַמזין אין זייערע טייער־בילי מער אַרבעט

די אַלטע, אַלטע געשיכטע. די צוויבער־לעגענדע פון אונזער קינדהייט. אַ בת־מלכה אין שמאַטעס. אַן איידל קינד וואַשט די וועש און רייניגט דעם שטאַל און קערט די קיך און איז פאַרמורזעט ווי דער טייוול, און שלאַפט ביינאַכט אויף דער הוילעך ערד, און איז מקנא דער קאַץ אויפן קישן און דעם

הונט אין זיין ביידל און דעם פערד אין שטאַל. אַ צארטע ליבע נשמה פאַרשאַטן מיטן שטויב פון פאַראַכטונג.

און אינמיטן דערינען קומט דער אויסלייזער מיט זיין מאַגישן כּח און רירט אָן די בת־מלכה, און ס'באווייזט זיך איר שיינקייט, און איר איידלקייט פאַרכאַפט דאָס אויג — און אלע ווייסן: זי איז אַ פּריצעסין.

:: :: ::

אלע טאָג פון אַ נאַנץ יאָר זיצט מען ביי די מאַשינען. ס'קלאַפט דער אפּאַראַט, ס'הודזשעט דאָס ראָד, ס'וויגט זיך, ווי גיפּטיגער דאַמף, די פאַר דומפּענע לופּט, ס'גייט אָן עלעקטרישער ציטער דורך אלע גלידער צום טאַקט מיט דער מאַשין — און ס'ניסט זיך בלויז אינעם מוח.

זעצט זיך אוועק אויף א צויבערטישטוך און פליט שוין איבער שטעט, פלעדער, ימים, פיערשפייענדיגע מדבריות און שטוינער-ווארפנדיגע בערג — אַטְרִי שוועסטער איז דאך א דיכטערין! זי וואָלט געדארפט זינגען, דאָס וואָס ס'הויבט זיך אין טויזנטער נשמות, זי וואָלט געדארפט ליעגען פאַר טויזנטער אירע לידער מיט א ווייכער, מילדער קיילעכדיגער שטימע.

:: :: ::

און יענע צוויי — דין ווי די שטעקעלעך, הויך ווי די בעריאָזקעס, אומד רואיג ווי די פלעמלעך אין ווינט, בויגט ווי די מאַלפּעס — אַט יענע צוויי, מיט זייערע געפֿאָכטענע סוועטערס, נידעריגע שיכלעך, קורצע ברויטע געפֿאָרעוועטע קליידלעך און אָפּגעדעקטע מאַנערע העלזער, וואָס דערציילן פון א סך מי — אַטְרִי יונגע ענערגישע צוויי טייוואָלים, וואָס האָבן זיך אינמיטן קאָרידאָר אוועקגעלאָזט טאַנצן א נייעם טאַנץ, א קונסט־טאַנץ. מיט ברויטע שוואַנג־באַוועגונגען, מיט שווימענדיגע טריט, מיט אן אונטערשפּונג און א פלי — זיי זיינען טענצערינס, געבוירענע קיסטלערינס, וועמען די מוזיק רופט צו דערציילן אין ריטמישער באַוועגונג דאָס, וואָס מיר אַלע חלומ'ען, נאָר מיר געפינען דערפאַר ניט קיין ווערטער.

:: :: ::

טאַגיאַין, טאַגיאַוים זיצן מיליאָנען און ניבן אָפּ די מאַשינען דעם זאַפט פון זייער לעבן. און אש און זאמר שיטן זיך און שיטן זיך און פאַרשיטן דאָס לויטערע גאָלד.

אַטְרִי און דערפאַר ניט קיין ווערטער.

לויפט אלעמאָל אַרײַן אין אַן אַפּטיק טעלעפּאָנירן, לאָזט זיך פּלוצלונג אוועק מיט אימפעט אַהין, וואו די „לאַגע“ איז ערנסט — אַטְרִי קליינגעוויקסיגע, קורצ־האַריגע, שוואַרצ־אויגיגע, שנעלפּיסיגע ניינצינציג־יאָריגע חבר'טע מיט דעם שטרענגן בליק און דעם פעסט־אָרונגעריסעוועטן פנים, וואָס גיט איר אן אויסזען פון אַן עלטערער, דערפאַרענער פרוי — זי איז דאָך א פירערין, א וועגווייזערין,

אַלגין, מינא און לואי האַרקאָווי

אַ רעוואָלוציאָנערקע! זי וואָלט געדארפט זיין דער אויסדרוק פון דעם קאָלעקטיוון ווילן פון אירע חברים, די פאַרקערפּענונג פון זייערע געדאַנקען, דער פּלוג פון זייערע שטורעמדיגע נשמות.

אַט יענע הויכע, גרויסע, בלאַנדע וויכע לעידו מיט די לאַנגזאַמע באַ-וועגונגען, מיט דעם טרוימערישן בלאַען קוק פון ווייטגעפּנטע אויגן, מיט די אַרעמס, וואָס טוען א רגע'לע א טראַכט, אידער זיי הויבן זיך אויף אַדער רירן זיך צו א זאך, מיט דעם שמיכל, וואָס פינזלט האַלב־טרויעריגע, האַלב־פאַר־חלומ'טע שאַמנט־אַרום איר גרויסן רויטן מויל מיט די צופּיר־שאַרפע ציין אַטְרִי אַב־טראַן־צוויי־טויזנט־אַרבעטערין, וואָס זיצט אין א ווינקל פונעם זאל אַהין און קערפּ און דער גיט דעם טומל פון דער גרויסער סטרויק־מאַשין, און איז יא באַהעפט מיט דער מאַסע אַרום איר און איז דאך איינע אַלגין, און געמט שטילע־זייט אַרום א ביכעלע פון דער מאַנטל־קעשענע און גראַבט זיך אַרײַן מיט די אויגן אין א טאַנצענדיגן ווירוואַל פון שורות, און

דער גרויסער עולם פון מעמאדיעל-מיטינג צו אלג'ינ'ס צווייטן יארצייט, דעם 23טן נאוועמבער, 1941, אין קאמאפארטיטען אפטיע הויז, בני יארק.

אלנינים ליטערארישער מאנומענט

דאָס איז אַ טייל פון דער גרויסער אַרבעט פון חבר מ. אַלגינ, רעדאַקטאָר פון דער „מאָרגן־פרייהייט“, אויפן ליטעראַרישן געביט. מ'אַלגינ האָט אַזוי געשריבן:

אויף אַרדיש:

„ווען דאָס לעבן רופט“ (דערציילונגען, איבערגעדרוקט פאר דער מלחמה אין וואַרשע אונטערן נאָמען: „ווען קייטן קלינגען“); „אין וועלט פון געזאָנגען“ (קריטישע אָפּהאַנדלונגען וועגן פּאָעזיע און פּאָעטן); „מיון שטעטל אין אוקראַינע“ (שילדערונגען); „פון מיון טאַג־בוך“ (דערציילונגען); „האָזיר רילע און יואל“ (ראָמאַן); „צעבראַכענע גראַמעס“ (מעמואַרן); „טראַצקיום“ (מאַרקסיסטישע אָפּהאַנדלונג).

חבר אַלגינ האָט אָנגעשריבן אויף אַרדיש אומגעפער פּופּציג בראַשורן, אָנגעהויבן פון זיין ערשטער בראַשור (אין 1905), „סאַציאַליסטישע פּראַקציעס אין ציוניזם“ ביז זיינע לעצטע בראַשורן אין אמעריקע. די בראַשור „קאַמוניזם—צולויב וואָס און פאַר וועמען?“—וועלכע איז זייער פּאָפּולער אויף ענגליש אונטערן נאָמען „וואַזי קאַמוניזם?“, איז איבערזעצט אויף 12 שפּראַכן מיט אַן אַלגעמיינער צירקולאַציע פון אַרום אַ האַלבן מיליאָן. אַלע בראַשורן — אויף פּאָליטיש־געוועזענע אַפּטלעכע פּראַגן.

צווישן די בראַשורן זיינען: „וואָס ווילן די לינקע אין די יוניאָנס“; „רעכטס און לינקס אין אַרבעטער־רינג“; „דער אינטערנאַציאָנאַלער אַרבעטער־אָרדן—זיינע פּרינציפּן און אויפגאַבן“, און אַנדערע. אין 1912 — צוזאַמענגעשטעלט אַ ליטעראַרישע כּרעסטאַמאָיע „דאָס אַרדישע וואָרט“.

איבערזעצונגען אין אַרדיש:

פון העברעאיש — צוויי בענד מענדעלע מוכר ספרים; פון פּויליש — אַ באַנד דערציילונגען פון עליוז אַרוזשעשאַק; פון דייטש — אַדעלדעיד פּאַפּ'ס, ווינגטגעשיכטע פון אַן אַרבעטערין; פון רוסיש — יושקעוויטש'עס „הונגער“, אַנדערעווען „קעניג הונגער“, זיבן געהאַנגענע, „דער געדאַנק“, לעוו טאַלסטאָיאַ'ס „דער לעבעדיגער מת“, פון ענגליש — דזשעק לאַנדאָנ'ס „די שטים פון בלוט“, „קאַל אָוו די וואַילד“, דזשאַן ריד'ס „צען טעג, וואָס האָבן אויפגעדרערט די וועלט“.

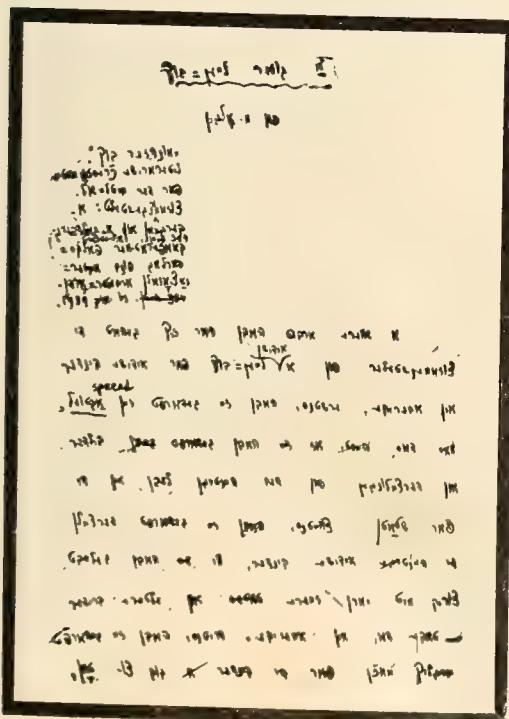
איבערזעצונגען אין ענגליש:

פון דייטש — ע. קליינע, ייער פּויערויסקריג אין דייטשלאַנד; פון רוסיש — לענינס געזאַמלטע ווערק, בענד 18, 19, 20, 21.

די צאָל אַרטיקלען, וואָס אַלגינ האָט אָנגעשריבן אויף אַרדיש און אַנדערע שפּראַכן, מעג מען שאַצן אין פּיל טויזנטער, קאָנסערוואַטיוו — העכער זעקס טויזנט (פּובליציסטיק, קריטיק, רייזע־בילדער, פּאָרטרעטן, פּאַרצייכענונגען אין א.ו.ו.). אַלגינ האָט פאַר זיין טויט געאַרבעט אויף אַ גרויסן אויטאָביאָגראַפּישן ווערק.

אויף ענגליש:

„די סאָל אָוו די ראַשיען רעוואָלוציאָן“, „עי גאָד טו ראַשיען ליטערערי־טשיור“, „גאַרקי—ראַיטער ענד רעוואָליוציאָניסט“, „טראַצקיום—קאָנסערווערע—וואָלוישאַן אין דיסנאָז“.

חבר מ. אַלגינ'ס פּיערויסקריג אין דייטשלאַנד. דער אַנהייב פון זיינעם אַ מאַנסקריפּט אַ קריטיק איבער אַ בוך.

דער אלגין-מאָנמענט, אויפן בוך-דריטער שטרייכ איבערזעצונג
אויפגעטען אין פאריז, פראַנצאָזישע שפּראַך.

אלגין אנדענק קאָמיטעט

ש. אלמאָזאָוו	ראשעל הירשקאָן	א.ב. עפשטיין
מ. אַלקין	ר. זאַלעמאַן	דזש. עפרעמאָוו
א. אַלקין (פּילאַדלעפּיע)	ר. יוקלסאָן	א. עלעך (קליוולאַנד)
וויליאַם אייבראַמס	א. יודין	י. פריד
דזשאַן אַרנאָלד	פ. יודיטש	סיומאָן פעלדמאַן
י. באָרוכאָוויטש	משה כין	שרה פעלדעלין
מ. באַקאַל (שיקאַגאָ)	כאַשמאַל	(כאַסטאַן)
מ. באָרנשטיין	כאווער-פאווער	כ. פעסיקאָוו
י. ב. ביילין	י. לעכאוויצקי	מ. פערלקאָוו
נ. בוּכוואַלד	(פּאָס אַנדזשעלעם)	ב. פרידמאַן
שרה באַרקאָן	מאַקס לעווין	כ. פישמאַן (דעטראַיט)
ה. בורגין	ס. ד. לעווין	א. פאָמעראַנץ
בען גאָלד	דזש. לייטנעקי	אהרן קורץ
מיכל גאָלדשטיין	מלכה יי	ה. י. קאַסטערעל
וויליאַם גראַפער	הלמן מרמר	נ. קאַמענעצקי
בער גרין	גינאַ מעדעם	ס. קעלנער
ס. גלאָבערמאַן (נואַרק)	נחמן מייזיל	א. ראַבאָי
א. גראַכפּעלד	ל. מילער	י. א. ראָנטש
א. גאָלדבערג	יעקב מילך	דאָראַ ריטש
מינאַ האַרקאָווי	דיד מאַטיס	מ. רעזניקאָוו (שיקאַגאָ)
יואי האַרקאָווי	פ. נאָוויק	מאַקס שטיינבערג
מאַקס העלפּמאַן	נ. סאַנדלער	ה. שילער
ה. האַלפּערן	א. סמאָטריטש	נ. שייפער
סאַל הערץ	מ. א. כול	א. שטראַוס (פּיטסבורג)

„מארגן-פרוייהייט“ רעדאקציע, פארוואלטונג,
אָפּיס-סטעף און אַרדישער קאָנסיל

בן משה	ג. איינבינדער	פ. נאָוויק
מ. שיפרים	ס. פ. יעלין	י. כריד
א. ראָטבלאָט	וו. גראָפער	י. ב. ביילין
ש. דאָוידמאַן	ה. הירשקאָן	נ. בוכוואַלד
ש. סעקולער	ל. האַרקאווי	מ. ביז
י. ראָבינאָוו	נ. מייזיל	דזש. אַרנאָלד
א. שטראָוס	ז. וויינפער	פ. יודיש
יט. פּעלדמאַן	ל. כאַשמאַל	א. יודין
ה. קאַסטנעל	דזיזל ביילעס	וו. אייבראַמס
מ. שטיינבערג	א. קורין	פ. סאַנדלער
מ. פּרידמאַן	י. קלמאַק	ס. הערץ
מ. אַלקין	מ. לי	ב. גרין
י. קעלנער	מ. לעוויט	א. פּאַמערמאַן
ס. סילווער	י. מילך	ב. ד. לעווין
א. טאוב	ב. מילער	ד. מאַטיס
י. קאַהען	ג. מעדעם	מ. א. סול
כ. גרוינבערג	פ. מרמר	מ. בירנבוים
י. עדעלסמאַן	א. ראַבאָי	ל. מילער
ה. גייזער	י. זלאַטקין	יט. אַפּטער
י. יפה	ד. טאַראַנט	יט. אַלמאַזאָוו
א. גרויזל	א. וויקטאָר	פ. באַך
ע. שמאַנין	וו. וויינער	מ. באַרענשטיין
י. זיילען	י. א. ראָנטש	ס. באַרקאָן
ג. וויין	ש. עפשטיין	מ. באַקאַל
י. ספּאַנדזשין	ה. טאַלמי	ה. בורגין
	ד. בעדנעלמאַן	ש. דויקסל

חבר ה. זאלמאַן רעדט-איינע זעלס אַלגין-מאַנומענט. יעבן אים איז חבר מאַקס שטיינבערג.

ניו יארקער ברענטשעס פון אינטערנאציאנאל

ארבעטער אָרדן

משארלס בלום
כעס פרידמאן
נייטן גוטעלמאן
כעס פדענק
גאלדע יאטוויצקי
ברוינשטיין
א. יאשינאפסקי
כ. סילווערמאן
א. ראבינאוויטש
סאקאלאף
ח'טע אורוטסקי

גליקסמאן
ח' וולאדימיר
סאפיע עפשטיין
בעלא פישמאן

ברענטש 12

שאקס נאדעלמאן
אסתר סטיינבערג
קלארע באט
מאסנאו
א. זאראו
בעקי בעלארוס
וואָלף נודעלמאן
לעווינסקי
ר. פרידמאן

ברענטש 15

חנה יהודית יארמעס
בעמי הענגעלמאן
דאָרע יאָזען
פאָלין מ. סאפלאן
ל. ווינער
ה. הערים
י. לייזערקאוויטש
ד. לייבאוויץ

ברענטש 20

דזש. ראטאוועץ
אלבערט סאין
דזשאָזעף פעלדמאן
דזשוליוס קראוט

ברענטש 22

א. מעסאף
ב. פלוג
ני טן לובין
מאָריס סטאָן

ברענטש 24

י. סמולאָו
ד. ראָטשילד
רבאל דאָנענער
ח' און ח'טע טאוב
דזשאָן בינשטאָק
ווייאָב פאָנער
יעזבא בענעל
מאָס סוויט
דגט דינסקי
רעם
מרבני קאָפּמאָן

ראָזע גלאָצער
דזש. סעלקאוויץ
ס. זייגניץ
פיוגל דענענבערג
כ. באָטלער
ה. בריסקין
דזש. ברענמאן
א. בלום
ל. דענענבערג
א. עלעוויצקי
ס. פרידקעס
ס. גארבער
ב. לייפמאן
י. סטיינבערג
דזש. טאוונער
ב. ווארשאַווסקי
ד. דוקאוויסקי
ג. זייד
א. קאַלינסקי

ברענטש 11

לואיס זאָבערמאן
לואיס נעסין
סילוויא נעסין
ביטריס ראָוס
מערי פדענר
אב. קאָפּמאָן
איזידאָר קושנער
סאָפיע עפשטיין
ח'טע סטריין
דזשאָן בערגער
רובין בערגער
זיידקל
סילווער
ח'טע פרוילעך
מיימאָן ליפשיץ
היידער
ל. גאלדבערג
וואַרנאָן
סילווערמאן
האָניק
קאפּלאַן
ח'טע הויזש
בראָדסקי

ברענטש 11

מאָס סטורין
דזש. ווישנעפאָלסקי
הערי ליכטמאן
בערנסאָן
דזשוליוס בראָדסקי
לואי בראָדסקי
אווירוינג ווינער
א. גאלדבערג
פאָלין בראָדסקי
רעבעקא באַביטש
ג. קאַלשעשענסקי
שיינדל טיטארָאָף
גורטרוד בורג
פעני בראָדסקי
גיטל ליפאָוועצקי
יאָסל נודעלמאן
דוני נודעלמאן
ב. באַרד

מאָס סטורין
דזש. ווישנעפאָלסקי
הערי ליכטמאן
בערנסאָן
דזשוליוס בראָדסקי
דוד אַנטאָנאווסקי
לואי בראָדסקי
אווירוינג ווינער
א. גאלדבערג
פאָלין בראָדסקי
רעבעקא באַביטש
ג. קאַלשעשענסקי
שיינדל טיטארָאָף
גורטרוד בורג
פעני בראָדסקי
גיטל ליפאָוועצקי
יאָסל נודעלמאן
דוני נודעלמאן
ב. באַרד

ברענטש 9

איוואַ לאַנדי
נייטן גערלאַק
סידני מאַנדעל
דייו מאָריס
דזש. פרידמאן
מאָט גערטנער
עני גארד
חברים פעסטיונגער
דייו שוואַרץ
נייטן בירגער
חברים זאלצמאן
אייב אקערמאן
אב. עסטערזאָן
זוברים זאליץ
חברים פינקענטאל

פרויען ברענטש 9

אירדע און היימאן
קאנטאָר
פינסקער ברענטש 10
טעם לעיפער
אַלגאַ מייערס

ברענטש 2

דזשאָזעף מעדניק
ראָזע נעלוואַן
לואיס כטיילמאן
בארהם צירמאן
איוואַ סטאַלערמאן
ליבע סטאַלערמאן
פאָלין העיבער
בעטי קרעמער
ר. מענאָקערמאן
סע-ע דימעיס
קושלאַנסקי
איוואַ טשענסעס
דזשאָ דימעיס
מ. מילער

הערמאן נערוויין
א. פעליקסאָן
אברהם פאָטינסקי
האָלאַמאָן נראָסמאן
פיליפ האַרפער
אברהם קארצאוויטש
ו. ראָזענבלום
ל. טאָפּסקי
מאָס סילווער
לואיס דייווידאָף
רעי שניידער
ס. רובינשטיין

ברענטש 3

מאָס גאַלדשטיין
עליאַס ליכטנשטיין
טעל סינגער
אַרטור לעווין
כ. בליכסטיין
ה. גליקסמאן
פיליפ מינקאוויץ
בעסי לענדען

ברענטש 7

ליילי דעקעלבאום
ראָזע לערנער
סעם מאַרקוס
האַל בעליאַקאָף
א. קאָפּמאָן
אירדע גאַלפערן
היימאן גאַלפערן
דזש. זאַרעצקי

ברענטש 4

דזש. קריטישעפסקי
נעטי דראַבקיין
ס. ריסקין
מ. סילווערמאן
ב. לאַנער
ב. נאָריק
דזש. שונץ
א. גילוואַרען
ב. בערגער
ס. סטאָן
ד. אָשינסקי
פאָול קאָפּמאָן

ברענטש 4

ראָטמאן
אַלעקס גאַלד
סילווערפאַרב
א. פערלאָג
מאַניע מאַנדעל
הבר און ח'טע שרייבמאן
דייוו קאַהן
ח'טע דזש. ריווקין
עני און בען ווייס
רבקה בלעזער
ראָזע פילמאן
סעם פינקלשטיין
עלקע האַראָוויץ
עלסי
מעני דייוויס

ברענטש 8

נענע טשערנאָף
מאָריס טשערנאָף
ברוך וואָלינסקי
סיליע לעקס
פּיניע באַלאַטאָס
לינע שוואַרץ
נייטן שוואַרץ

ברענטש 6

דזשייקאב זעוואַצקי
סעם צווערלינג
פרענסים נערוויין

דזשאָזעף גליקסמאַן

מ. בערנמאַן
 5. סטאַרק
 6. דיקאַפּ
 ה'טע בערנאוויץ
 ב. מאַרקאוויץ
 סאַפּי ליפּשיץ
 ראָס
 פּישער
 סאַלניק
 בראַך
 סמוּלאָוו
 בעלמאַן
 שמוּל
 נופּילד
 נירם
 טעמם
 נעבעסקי
 מ. זיפּין
 יעטאַ בערמאַן

בערנעטש 25

ה'טע מילער
 ר. פּיינגאָלד
 דזש. טאַרג
 סאַנטשע וועקסלער

בערנעטש 27

ז. נ. אהרנסאָן
 מ. א. מילער
 ה. ס. אָקון
 כ. פּערלאָוו
 דזשיי. מ. פּלייט
 יואי ס. אָקון
 כ. ס. עפשטיין
 א. ר. בייער
 ל. ב. קלאַרפּעלד
 י. קאַסע
 קלאַרע שיינולסאָן
 א. א. יוראַעל

בערנעטש 31

י. ראָזען

בערנעטש 33

ק'ינג
 מאָריס ראַפּעפּאַרט

מאַלי יודעוויץ
 אַנאַ לעהמאַן
 אינגאַט לאָס
 ראָזו פּוקס
 סטעלאַ פּריד
 אַסתר איידלשטיין
 ליזאַ לערנער
 ראָזו אַראָנאַף
 ג. אייעראָף
 סאַרע מאַ—בלום
 ליזאַ מאַראַנט
 סאַניאַ הימאַף
 מאַלי פּינג
 סיימאַן און סטעלאַ פּריד
 אַנאַ און סעם פּוירל
 סאַניע לעהמאַן
 ליובע שעפּקאוויץ
 דזשאָן און רעי שאַפּיראַ
 עמאַ לערנער
 זעליג בורלאַנד
 י. ר. סילווער
 מאַסע פּרימאַן

בערנעטש 34

מאַסע פּאַלאַנסקי
 אַסתר פּאַלאַנסקי
 פּינקוס שייפּער
 דזשאָזעף שייפּער
 נאַסיע ראָזענטאַל
 י. בעקער
 י. לעוויץ
 בעלאַ לערמאַן
 דזשאָן לערמאַן
 מאַסע און אַסתר
 פּאַראַלסקי
 הערי יאַנאָוו
 איזידאַר רובין
 דזשאָזעף אייבראַמסאָן
 נאַסי און הענרי וואָקער
 דאַרע און מיינער ריטש
 אויב און סאַראַ סקאַלניק
 אַבראַם סיגל
 מאַלי סיגל
 מאַסע פּרימאַן

בערנעטש 37

יוסף ראַניעל
 ה'טע בלאַגין

לואיס אייזנער
 אַנאַ האַנדלער
 אַבראַם טאַמאַשעווסקי
 פּאַל
 פּאַול בערנשטיין
 בעסי זעמאַכסאָן
 יצחק מאַלטישק
 סיימאַן סמיט

בערנעטש 39

לאה סאַקמאַן

בערנעטש 45

מאָריס סטרוגאַטש
 (דורך 5. וועלאַוועלסקי
 פון בערנעטש)

בערנעטש 46

וויקטאָר ראַבינאוויץ
 בען סינים
 סילווער גאַרעליק
 סעם פּרומקין

בערנעטש 47

מאַסע בערנשטיין
 ס. ליטעראַ
 אַבראַם אַוונער
 יצחק וואַרטאַווסקי
 נייטן סאַמבערג
 אוירווינג פּישמאַן
 גוירטרוד סאַמבערג
 טעסי שענקער
 וויליאַם מאַלינאַ
 בערנעטש 47, א. א. א.
 לואיס קאַרן
 פּרענקל
 מילרעד גאַלדפּאַרב

בערנעטש 49

מאַסע באָך
 בערמאַן
 ראָזמאַן
 בלום
 ניימאַן
 קאַהן
 דורסט
 ג. יאַפע

בערנעטש 52

י. סיגל
 ה. דראַטמאַן
 ק. נאָדל
 ג. גענין
 ב. קאַטיץ
 י. מאַרקעל
 לאה באַזעל

בערנעטש 53

באָריס טאַרעטקאוויץ
 סעם אַלעקס
 א. אוניצקי
 איזידאַר וואָגל
 רחל לינעצקי
 סעם קאַופמאַן
 דזש. באַיקין
 ראָזאַ באַרבירער
 איוראַעל קוירש
 מאָריס פּאַרטנאַי
 מאַסע סקלאַף
 כ. אייזענמאַן
 מאַסע גיטלין
 5. מאַלדאַפּסקי
 סעם האַפּמאַן
 א.ב. האַראָוויץ
 סעם גאַטליב
 נידל
 סעמועל דובאַוו
 מערי מינעוויץ
 מ. ריטשמאַן

בערנעטש 54

ראָזו מילער
 אַנאַ קפּאַר
 נאָלדע עיכענוואַלד
 פ. באַרנעפּילד

בערנעטש 56

מאַסע לעוויץ
 פ. לעוויץ
 ג. לעוויץ
 רבקה בלום
 א. סטיין
 מ. מאַגידסאָן

מ. פּריד
 ה'טע עפשטיין
 מ. באַדיטש

בערנעטש 60

אַנאַ אַראָנאַף
 נאָלדע ראַבינאוויץ
 מאַסע ניוסווירט
 כ. ראַטמאַן

פיליפּ ראָזענבערג

טש. ספּאַזימאַן
 ה'טע ספּאַזימאַן
 גרינבלאַט
 בעני בוירדמאַן
 פּאַלאַר
 כ. נאָוואַק
 סעם פּאַשקאוויץ
 דזשעק גריצער

וו. פּרענק

מאָריס קאַהן

א. פּיקאַוו

פיליפּ ראָזען

העם פּריד

סעם ראָזען

ה'טע מילסאָן

בערנעטש 63

סעם גאַלדסמיט
 י. שייפּער
 א.ב. קרעמער
 עמאַ פּאַסעלניק
 י. קאַמינסקי
 מ. ראָזענבערג
 י. בראַך

בערנעטש 64

דזשאָזעף רעמניק
 דזשאָן גאַלדבערג
 נעט לאַנדאַן
 סעם דזשעקסאָן
 פּאַולין ב. ב.

בערנעטש 71

ה' מאַלעט
 ג. פּעסיץ
 גאַסי פּעסיץ

בערנעטש 72

היימאַן פּינטשוק
 דזשעק בוקסבאַום
 אייבראַם סערעברעני
 י. וואַרטאַווסקי
 סעם מאַרמאַך
 לאָטי מאַרמאַך
 ה' און ה'טע שפּאַצירער

בערנעטש 74

חבר און ה'טע טורעווסקי
 חבר און ה'טע ווינער
 חבר און ה'טע פּרויער
 א. קאַהען
 א. בערנאַרד
 כ. נאָוואַק
 ה'טע סאַלאַטקיץ
 מאַניע מאַרשאַל

בערנעטש 75

עדי סעלניק
 סעם הערמאַן
 ב. סטאַר
 איזידאַר שאַעקאַמער
 פעני ליווי

בערנעטש 82

מאַלי סיין
 בעמועל גרעם
 סעם שניידער
 סעם סאַקמאַן
 איידע ריינגאָלד
 קלאַרע ראַבינאוויטש
 סודני פינג
 לואיס סמיט
 איידע מאַנדעלבוים
 אַנאַ האַרפּעראַ
 סיידיע האַלפּעראַ
 סאַרע קאַהן
 מ. ראָזענבלאַט
 דאַרע גודמיססער
 פּיינל טאַבאַק
 הערי קעסלער
 הערי פּראַפּער
 סערע דוואַרקיץ
 הערי גליקסמאַן
 פעני מאַגידאוּ

- רעבעמא גאלד
דזש. סיבל
א. הארטנשטיין
ה. בלום
ס. האלמס
ה. קראסניק
ה. לעפסקאוויטש
בערנארד גארדאן
פ. סינגל
ב. לאפידום
ס. מענדעל
פאָל האַבאוויץ
טשאַרלס נעמערדאָוו
גלאַסאָווער
מאיר זעלניק
וו. און שאַפין
דיוויד באַקסער
איזראַעל קאַרען
א. דובינסקי
וואָלף לעפסקאוויטש
אָ. פינקוס
פיליפ סאלאנטים
יהודית נאָוויק
בלומע פיינסטיין
כאָרים קיפנים
דזשאָרדזש בערגאָוואַי
מאָס סנעל
לואיס גאָף
טשאַרלי האַכמאַן
כאָזעם מאָזעסאָן
בלומע גאָלדבערג
איידע כניידער
אסתר לעווין
מעלמאָ קליבין
ראָוו סינגל
בעלאַ קאָהן
אַנאַ סינגל
דאָראַ אַבראַמאָוויץ
מאַלי דזשייקאָבסאָן
- איידיע סילווער
ל. סטאָליאַר
פרענסים בוירג
ל. גאָלאַסאָוו
עטל וויער
גאָלדשטיין
פליישער
קעלי ראַבלין
איזי גראַביערוזש
כעס שיה
מיידמאַן
קאָהן
לעווינסאָן
לואי שניצער
ראָסס
לילי סטאַלמאַן
שווינהויט
גודמאַן
פישלער
עסקע וועטאָווסקי
היימאַן ריטאָווסקי
גלאַנצמאַן
נייטן בעלסקי
טערים
א. מאַרקאָף
קראָוו
קלוימאַן
פאַפיק
כטופריד
- איידיע פעטץ
קאוועטש
דזשאָ פעלדמאַן
נייטן וויינעס
פעטשאַנסקי
אסתר גאָלדסטיין
כערע גליק
ראָוו מאַלאַמור
טשאַרלי פאָהן
דזשעני האָטשטיין
גודמאַן
סיליע קאָהן
- ברענטש 112
עני ווילענסקי
בעני דזשאַספער
מישאַ ליפשיץ
מיני קוירנער
דזשעק מאַנילאַף
ג. טשאַווקין
איזראַעל פינטשאַק
כערע פּלאַטקין
פיליפ אַמראָן
דוואַרקין
נייטן טשאַווקין
רחל עבראָן
פעני קאָהן
מיער דריבינסקי
גאָסי אלטשול
פעני בעס
צירל וויינער
עסטער וואָרן
ענע פרידמאַן
באַרנעט קאַפּמאַן
הנה דריבינסקי
סידרי גראָסמאַן
לוריע
לואיס פּלאַטקין
נינאַ דריבינסקי
ס. ליפשיץ
- ברענטש 116
זינא סורדאַטאָוו
יעטע שוואַרץ
כעס דעמבום
דאָרע גאָלדשטיין
מאָס שיימעס
לואיס פריד
א. גינדעלמאַן
יוסף מאָרגענשטערן
כערע דיימאָנד
פאַשע פריידלין
ל. באום
עטעל באָרים
שמאי פרידמאַן
נייטן ניקאָלס
יעטע זאַלצמאַן
היימאַן סילווערמאַן
עדוואַרד קאַצענעל
ל. לעווין
דזשייקאָב ליעף
כעטי שטיינבערג
אסתר בעלסקי
אברהם מינץ
- ברענטש 121
ראָוו פּוסקאָן
ה. בראָון
כעס פּוסקאָן
ד. ראָזען
לואי וויקטאָר
- ברענטש 122
הוירשאַוויץ
היימי שאַפיראַ
כעס ליפשיץ
- מאלי מעלראָוו
היימאַן וואָרטמאַן
איזידאָר פרענק
דיוויד בערמאַן
הערי אלבעק
אַנאַ אלבעק
סאַל מאַקאָפּסקי
מאָס שער
וויליאַם מילער
- ברענטש 99
גיטע צוקערמאַן
ל. וועסקלער
מערי וויסאָקי
שמואל און סאַניע בעסט
פיליפ פאַרבער
דוד און פעני קאַליש
אסתר וויגאָרסאָן
אורי און מיני ראַנגאוויין
מאָרים און לענאַ סאָסקין
היימאַן גירדוויין
רייזל סטאַסמאַן
פאַניע נאים
גדליה צוקערמאַן
בייוויש און יעטאַ
כאַביאַש
יעקב פיש
ג. מעטליץ
סאָרע האָרעוויץ
- ברענטש 102
לואיס גרינבערג
- ברענטש 106
בען סולסקי
- ברענטש 111
כעס באַרשעפּסקי
יעטאַ באַרשעפּסקי
כערל קאַפּלאַן
הערי סיראַטאַ
שרה וועבער
איזידאָר ברענער
פיליפ קאָזלאָווסקי
דזשאָזעפּ טאַבאַקאָף
- ברענטש 83
א. קלאַפּין
מ. דזשעיקאָבס
קלאַרע מעלצער
ז. קאָלינס
ל. זינגער
נייטעוויץ
- ברענטש 85
יעקב פריידין
פיליפ וויינשטיין
ראַי ראָוויטש
ה. רודקא
כעס סאָבעל
- ברענטש 87
אַלטער קאַזאַן
דאָרע קאַזאַן
- ברענטש 88
לואיס העלפּמאַן
כעמועל מאַרטין
זעלדין
לואיס באַרנעט
אברהם טאַטאַרסקי
היים נעלער
בען פיקאָווער
דזשייקאָב בוירד
כעס בוירג
כעס בילע
מאָס ליפשיץ
סאַל וויינגאַסט
אברהם שולמאַן
- ברענטש 91
סיליע שאַנין
י. סמאַטריטש
א. געפנער
ס. בראָון
ס. בעס
דזש. פאַרמאַן
י. שעכטער
וועלוול פרענקעל
- ברענטש 98
לאה שויפער
אב. שויפער
- ברענטש 132
כעס קאָזלאָווסקי
סאַראַ צפּאַס
איזידאָר צפּאַס
- ברענטש 133
א. אָסו
מאָרי. שאַפיראַ
- ברענטש 134
אַלעקס קאַפּסקי

- נייטן לערנער
דזשעק גריינבערג
דייוו ראמיין
מאקס אייזענבערג
יוזקים לעסינגער
פראמאווין
- ברענטש 134**
דזשאן וואלאווין
פאלי סטיינבערג
כאקס וויינער
הערי סילווערבערג
דייוויד האלענדער
יצחק קאטעסעל
הערי פערער
כעס ראזענבערג
מאריס דווארקין
ה. קאופמאן
דייוו גאלדין
נייטן ווערלינסקי
הערי גרינשפאן
פעני ראזענבערג
ל. סארנצאקי
- ברענטש 138**
פעני טאבאטשניקאוו
ס. שריפטער
איסאק מארשאק
כאניע סינגער
טאל סינגער
ליילען טולמאן
ב. טאבאטשניקאוו
דר. בלאק
חבר וויינמאן
ח'טע וויניק
שיפרע שענקמאן
ביטריס עטקין
מענאשע עטקין
דזשאָרדזש פעלמאן
מיכל גראָסמאן
ח'טע פריד
אהרן שעק
הערי קאָן
- ברענטש 139**
הערי לאנגמאן
יוסף וויינשטיין
- ברענטש 140**
ד. ווייס
ג. שוואַרץ
ה. סילווקאָ
ס. שלאָפראָק
כ. גערמאן
ב. גערסט
ז. גאלד
ג. גארדאן
ס. ווייסבראָך
ס. ווינער
ס. פאָוונער
מר. קליינבערג
כ. קאָקאָס
ס. בודין
ה. בערלאַווין
א. בענבען
א. ברויטמאן
ל. קאהן
ה. מענדעלסאָן
א. האַמבורגער
ד. זעלניק
ב. עטקין
א. דאָנלאַס
ל. דראַבקיין
ד. טענענבאָם
ה. שאַראַפּ
ה. עווין
א. אבראָמאָווין
ה. קרעמער
דזש. שיפליאַקאָף
פרידא זאַרעצקי
נעכע
הענער און עמא דעניעלס
ג. קליינבערג
מאלי לעוויתלעווין
- ברענטש 145**
סעמוע? סענדאָף
איזא זענין
- ברענטש 146**
כעס קאהן
סארא קאהן
- ברענטש 147**
כעס האַמערשיין
- ברענטש 149 און**
כעסי ווילנער פרויען
קלוב
משה ראָזענפעלד
ח' ראָף
ליפע ראָזענבורג
ח'טע גאָרין
ח' שניידער
ח' מאַסקאָוויטש
ראָזע מילער
ד'טע סטרייקאָווער
לייזער גראָ
ח' שעכטמאן
אווירוינג שמולעוויטש
לואיס ראָזענבלום
ד. פעלקאָווין
איזי סאָלאַמאָן
פעני סאָלאַמאָן
- ברענטש 150**
קלארא מישיקין
סידי הענטיין
וו. קאפלאן
אברהם סטיינגראָב
- ברענטש 153**
דזשעק און אנא
גאלדבערג
- ברענטש 165**
איוב ליכט
דר. בערנשטיין
גרינבערג
טאָניאַ שעכטער
גאלדמאן
אהרן סילווערמאן
- ברענטש 167**
פיליפ און פרענסיס
בעקער
א. א. לערנער
שלום ליטווע
י. ראָזען
קאהן
גילסאָן
שניידער
כ. סטיין
וואַלף ווייס
מאניע פיערסטין
- ברענטש 168**
הילעל קויפמאן
- ברענטש 179**
דזשאָזעף דייוויס
נאסי דייוויס
פאל לונדבערג
ראָו נון
- ברענטש 184**
ד. אלפער
א. פישגאלד
טש. פאלי
כעס קעסטענבוים
איידע סילווערסטיד
- ברענטש 189**
מייזער גאָרסקי
אלעקס קעלער
ח'ני אפּלעצווין
דזשאָזעף קארנער
סאָנשיין
פעני קריסמאל
מאָריס לואיס
מילטאן גאלדסענד
מאקס אייזענבערג
איזידאָר קאהן
איוב גודסטין
- ברענטש 190**
קיימען
קעימער
אַשאן
הימאָף
קעסלער
- ברענטש 193**
העלען סילווער
דעניעל מ. קארמאן
ה. טאָמטשין
נייטן היימען
דזשאָזעף שולמאן
לואיז זאווידאָווסקי
פיליפ פערער
סעמועל קארנאָפּסקי
כאַבלאָווסקי
גאַרעליק
ד. ליפשיץ
כאל וועקסלער
- ברענטש 198**
א. גאלדבערג
מאקס בלום
יוסף ראָמאָרין
מאקס וויינמאן
לואיס שטריקער
- ברענטש 200**
ארטשי קארפאטקין
אווירוינג ראָזענבערג
בעני אפּעלכאָם
סאָפיע קאָרוסין
מישא ברעס
היימאן פעלדמאן
לואי דובין
ח'טע האָדים
דזש. סילווערסטין
- ברענטש 214**
י. פישמאן
עטל אַלמאן
העלען סילווערשטיין
הערי עבערט
ברענטש 214, א. א. א.
- ברענטש 217**
מ. בירג
הערי שאַץ
כעסי אלפערט
- ברענטש 219**
איוב פעסקאוו
הערי וויניק
דזשיק פערער
- ברענטש 223**
יעקב שאַפיראָ
כעס טייטעלבוים
טילי ברוק
אלבערט מילער
כעסי באָרוכאָוויטש
אייבראהעם פערעלמאן
לואיס קושנער
מאָרוס סטיין
מאיר גילאַרסקי

- ט. דזשיקאבס
מ. ווינער
עטל
כעלא ראפאפארט
ליאן פענקין
- ברענטש 226**
טאניע דזשיקאבסאן
מאקער
ליטוואק
רים
- ברענטש 232**
גרינבוים
שומאן
ווייס
טערמאן
וויינבערג
ח'טע פינפלשטיין
טייפלד
דאָבין
ליפאוועמזקי
גאלדבערג
ראָז
יחיאל גוירש
ח'טע גוירש
כ. רובינשטיין
- ברענטש 233**
מ. און ר. קארענשטיין
ראָז פרענקל
דזשיי. ס. דזשיקאבס
מ. דזשיי. גריטץ
ב. ל. ראָלער
טש. פאָנעל
מאָס טראַכטענבערג
- ברענטש 241**
כעלאַ זאיעטיץ
וויליאם טייטעלבוים
- ברענטש 252**
ח. איינהארן
רעבעקא ריפ
מאלי סעמעלמאן
חנה טשערנין
לואי סאלאוואוואו
רובין רילבורג
אסתר מאַראַנאָלין
- דרעם פרעסערס
ברענטש 260**
יוסף קעם
היימען סינגער
ס. שטראָס
לואי ווייס
ישראל קעם
אייב זאלעסקי
סעם פישגאלד
ל. אלטשער
א. לענדים
מ. גענדעלמאן
מוטשניץ
טשערנאווער
גוירש
- ברענטש 265**
דזשעק העכער
סעם ווארטקי
נייטען וואָלטער
- ברענטש 267**
מאיר סאלאדובאָ
- ברענטש 272**
נייטן ראָנגאָף
לאָורי קאהן
בען קוגל
הערי האַרעוויץ
היימי זענדעלמאן
אידע וועסקלער
סעם נייטען
א פייגערמאן
- ברענטש 277**
סאָניא שניידער
בעסי דויטש
איווא קראָוס
ר. געלמאן
פעני געלמאן
א. שפריצמאן
ג. שניידער
ג. יאקער
ה. געלמאן
ר. טראַגער
יאַנקל אַדלער
פייגל אַדלער
- פריידע ראָזענבלאַט
וו. ראָזענבלאַט
מאָרטין חייט
א. ראָזענבלאַט
בעקי לופין
מאָרים זילרטי
פיליפ סמיט
מ. נייטשטאָט
אסתר גראַניץ
- יאַסל קאַטלער בר. 279**
יוסף ריטץ
ליפע גרונעס
מאָרים באַרנשטיין
מאָרים שוואַרץ
יהושע ריינשטיין
מאָס ברענער
שרה טעמקין
חיים שולדער
וועלוול קאהן
מאָרים פאלטים
סעם ספעקטאָר
יוסף סענדעראַוויטש
סעם סאַרלסאָן
קעיט פאַבריקאַנט
ל. ראָטמאַן
- ברענטש 302**
מאָס מענזער
- ברענטש 304**
רחל קאַפלאַן
- ברענטש 305**
אוריווין ה. פיינגאלד
פיליפ ראָזענבערג
אַלעקס מענט
טילי מיידאָף
הערי פּוירסאָן
ראובן ליפּקין
הערי דראַמאַנד
ד. ווישנעווסקי
- ברענטש 307**
בעני הערלעכמאן
רעי נייבערג
דזשאָן שאָר
דזשעק שטיינבוים
- סעם ניושנסקי
אייזיק צוקערמאן
ל. האָלטמאַן
א. לעוויין
דזשיי. ראָטבלאַט
דוש. בעקער
ל. גרינסטיין
ג. דזשיקאבס
בר. 307, א. א. אָ.
י. פינטשעפסקי
טש. דיימאָנר
- ברענטש 309**
ראובן שמידט
דוש. מען
ג. קאמענסקי
סעם טוכמאן
מאָס און סאַראַ
פאָנעלמאַן
- ברענטש 315**
אב. ערלעכמאן
מאָרים גאָלד
סעם שוואַרעבאָרד
מאיר אונגאַר
ס. בלוּמקין
- ברענטש 317**
מאָס רובין
עסטער בלענק
מאָס קאָלאַ
כעם הוירש
בעני סעמילשטיין
- ברענטש 322**
הערי קעסלער
וואָלטער אייבראַמסאָן
ראובן האָך
מאָס קרוין
- ברענטש 333**
נייטן סלאָבאָדקין
רעי סלאָבאָדקין
לואיס פשיטיק
בערנשטיין
רעימאָנר
קופער
- פאל
ליפשיץ
גאלדענפארב
האפמאן
- ברענטש 337**
אייב קאַפלאַן
ב. זאַבראַווסקי
סעם פעלדמאַן
גאלדע פעלדמאַן
כערטע פייער
הערי האָרן
מאָס קרעמער
מאָניע בונין
אייבראַם מוירסער
איוואַ פאַרסט
רענינאַ סטאַוב
- ברענטש 400**
גדליה און אסתר
סאַנדלער
אייבראַם העלמאַן
בען שעכטער
- ברענטש 402**
לולי ליפאָף
אייזידאָר קאַטענבערג
- ברענטש 409**
ראָזע גאָרדין
אהרן פינסקי
איים גלאָזמאַן
אַנאַ שנייווייס
אַנאַ שניידער
היימאַן קופערשטיין
לינאַ בערלאַנד
בערטע בערגער
אַנאַ עפשטיין
אַלעקס לעוויץ
גבריאַל ראַבינבעק
טשאַרלי בערנשטיין
אהרן נורדעלמאַן
ווילי גרינבערג
באַרנעט קופער
סידני ספיימער
דיוו האַבערגוויץ
אייזעאָ גאָרדאַן
- ברענטש 437**
יאַנקל לעוויין
מאָס האָנוג
דוד סיפּרים
בנימין קאַרנעצקי
אהרן קאַפלאַן
אַבראַם פייגערמאַן
אידל בוזאַנאָוסקי
יהודה קאַנפער
י"למה פאַרמאַן
אַרבערט בלאַנסקי
כישא קאַהען
- ברענטש 504**
הערי קאַפלאַן
כאַראַ שטילער
מאָרים באַרטניק
ליילען באַרטניק
מיני לעוויין
- ברענטש 519**
סימאָר סטראַסבערג
דאָראַ סילווער
כערטע גאָרדאַן
- ברענטש 605**
דר. ב. לאַטינסקי
אייזידאָר באַבראַוו
- ברענטש 607**
ראָזע זעמעל
- ברענטש 615**
אַנאַ פּרילמאַן
אב. ראָזענצווייג
- ברענטש 716**
הערי מעטצקין
- ברענטש 737**
דזשוליוס באַרענבאָים
- ברענטש 746**
לינאַ דעזסקין

וועסט ענד
דיסטריקט קאמיטעט
א. ז. א.

דזש. שיינעלסאן
דזש. מאן
י. באראן
ד. גאלדין
פרעסבערג
ס. האמבורגער

מאנהעטן
דיסטריקט קאמיטעט
א. ז. א.

דאָראַ בראון
אַנאַ שנייזויס
מ. סילווער
רעבעקאַ מאלאַמוט
ה. לאַטקער
פיליפּ גליק
סיימאָן פריד
ב. לייפּמאַן
ד. גענז
רעי פיינשטיין
יאַנקל גאָלדמאַן
סילוויאַ פּינקענטאַל
א. גראַספּעלד
מ. גרובין
מ. ראָזענבלאַט
ג. אייעראָף
ניטן שניידער
רעי בערקאוויץ
מ. סעלניק
דזש. ראַטמאַן

בראָזווילער
דיסטריקט קאמיטעט
א. ז. א.

ה. יוקליסאן
ב. ראַטמאַן
ס. רובינסקי
מ. זימאן

ג. ליכט
נינאַ גאָלדשטיין
מ. מילעניקי
א. קאַלב
א. גרינבאַום
פרענק
ג. ראַנאַף
ב. סילווער
י. לינדער
מ. מאַיקלסאָן
י. אַדלער
גילזאָרג
קלאַראַ ראָזענבערג
קלאַראַ ליכט
גאָלדין
דעוויירסאן

ברענטש 60
(2טער צעטל)

ה'טע ראָזען
דיוו פּערלמוטער
סעם גאָלדבערג
ה'טע מילער
סעם פרייס
ה'טע פרייס
מיראַ שוואַלב
דזשאָן פאַט
ה'טע שפּיגל
סעם פּאַנגל
מ. הענקין
ה. יאַפע
ל. גורמאַן
ליבע גורמאַן
מ. סטיינער
ה' דייטש

אַרבעטער רינג
מיטגלידער

י. בוראַקאָו, בר. 407
דוד ליבעסאָן, בר. 183
מאַריס סינאַמאַן, בר. 1
דזש. פּרידמאַן, בר. 244
לואיס ראָוו
סעם גינגאָלד, בר. 637
ב. באַזאַנאַף, בר. 20
ה. דאָליצקי, בר. 211

ניו יארקער שולן פון אינטערנאַציאָנאַלן אַרבעטער אָרדן

שול 1, א. ז. א.
דר. מאַניע אייזענבערג
יאשע אייזענבערג
א. פּאַזניק
ס. לאַסאווער
ס. ראָט
איידע פּאָדאַלסקי
חיים שפּאַקאַף
שמואַל שרייער
אַבראַם רובינעקי
שמואַל קאַרן

שול 5, א. ז. א.

ה'טע וואַלדימיר
ביטריס ראָס
כאַפּיע עפשטיין
איזידאָר קישנער
בעלאַ פּישמאַן
אַב. קאַופּמאַן

פייגל שמערן שול 8
א. ז. א.

מ. לינדבוים
ס. סטאַרק
פ. זוקאַוו

שול 18, א. ז. א.

היימאַן ליווי
א. טשערנאַק

שול 25, א. ז. א.

ג. מענדעלאָוויץ
ה. שילער

שול 36, א. ז. א.

מערי עקסטין
ווייליאַם עקסטין

שול 109, א. ז. א.
איזידאָר טעלעס
ניטן רינגער

פּילהאַרמאַנישער פּאַלקס-כאַר

בערטע מילער
ו. גאָלדבערג
יאַראָף
פאַרוואַלטונג פון
פּילהאַרמאַנישן
פּאַלקס-כאַר
בתיא קאַלטער
וואַלטער נעלסאָן
איוב נעלסאָן
טילי סטאַלאָף

וועסט-ענד שול-
דיסטריקט

מאַקס ליטוויץ
ש. מאָזעסאָן
יעקב שילער
סעם דוואָרעץ
שטיינבערג
רחל מאַראַקס
פּאַליאַ קאַלבערג

„מאַגן-פּרייהייט“
קלוב פון ראַקאַוועי

ניער
ווייס
ביטאַגראַד
סטיינבערג
ליבער
פוקס
זכאַרסקי

בראַנקס קולטור-
צענטער

דזשאָזעף ד. ראָזענפּעלד
דזשייקאַב מיערס

באַרוכאַוויטש
„אַיקוף“ קלוב

א. ווייס, פרעז.
ג. בוראַה, סעק.
אייבראַם בורדנער
איזידאָר מאַסקאַוויטש
ראובן בודאַה
א. ווייס

אידישער אַרבעטער
אוניווערזיטעט
ה. אייעראָוו

א. בערנמאַן
ל. גורמאַן
י. דזשייקאַבס
ה. האַלפּערן
ד. האַלפּער
ב. האַלאָוויץ
ה. וואַלנער
א. ווערטהיים
ח. זינגער
דזשיי. זאַלעמאַן
פ. טשערנער
י. גודעלמאַן
י. פּיין
פ. פאַרבער
י. קרוט
א. קאַסאַף
דזש. באַראָן
קעיט סיימאָן

אַרבעטער פון
לעידו קרעפט שאַפּ

ס. וואַלאַך
ד. קאַסטרינסקי
א. אַדלער
איזי שולמאַן
ד. דזשייקאַבס

אַ גרופע אַרבעטער
פון מאַקס וויוזענ'ס
דרעם שאַפּ

בעטי גלאַדסטאַן
כאַניע מאַרגוליעס
סעם גאָלדשטיין
דוד פּרידמאַן
היימי טאַקאַראָוויטש
סידני אַווערבאַך
בוירני סיטערנאַל
פעני ליכטמאַן
עמאַ שאַפּיראַף
רטי טעמאַנאַוויטש

אַ גרופע אַרבעטער
פון פּאַלטער דעליסאַ
שיך-שאַפּ

קעמפּ פ. א. ג.

י ת י ד י מ

א

בעקי גאלדשטיין
דזשייקאָב גאָרדאָן
טילי געלמאן
סעם גאָלדבערג
א. דוש. גאָלדמאן
מ. גרינפעלד
מאיר גאָלדענברג

דר. וו. מ. אוסטריטש
נימן אדעלמאן
סארא אדעלמאן
מאָרים אלעבסקי
דזשייקאָב אָלקין
פיליפ אָרבער
ס. ל. אייבראמסאָן
סארא אזאָף
דאָרא איריט
רובי איריט
דזשייקאָב אלבערט
איזידאָר אדלער
ארטשיק
ג. י. אָנטערמאן
ד. איינער
סעמועל אייזענבערג
דזשעק אונגער

ד

ראָזו דראָגין
חבר און ח'טע דיקשטיין
ה. דרוקמאן
ד. דאָווידאָף
פ. דאָווידאָף
קלארא דוואַך
פעני דאָווידאָף

ה

לואי און מינא האַרקאווי
סעם האַרפער
דר. וויליאם היימאן
דזשייקאָב הובער

ו

דאָרא וואָלינסקי
סאָלאָמאן ווייס
איזידאָר וואַלאַך
איזידאָר ווייסבערג
וולאָדימער
ראָזע וואַרשאַווסקי
דזשיי. ווענדער
י. וויינשטיין
ב. וויינשטיין
ס. וויינריט
וואָלאָוואַלסק, אין נאָמען
פון דאסי גלין

ב

דאָרא בעסערמאן
בענדזשאַמין בערנשטיין
סעם בלאָומאן
אסתר ביטמאן
מ. באַדאש
ה. באַנראָוו
פרענק בלומענקראַנץ
יוסף באַרוכאוויטש
אב. בלאַנס
העלען בערנשטיין
ח'טע מ. בערקאוויץ
דזשייקאָב באַסאָל
בענני
פעני און סעם באַרן
הערמאן בערנשטיין

ג

אסתר גרינבערג
גענטנער און טאָכטער
ס. י. גאָלדפארב
ג. געווירצמאן
הערמאן גאָפער
לאה גאַרפינקל
מאָרים גאָבצווייץ
סעם גרין
אַנא געצלס

ראובן זאלצמאן
מלכה זאלצמאן

ט

איזידאָר טומאן
כאָניא טשייקין
בעסי טאַטאַקאווסקי
י. טוטשין
אברהם טיליס
מאָרים טעשמאן
סעם טייטעלבוים
לייב טייך

י

ט. יאנישוועפסקי
דזשייקאָב יעדוועט
דזשעק יעדלאַק

כ

ס. כאַנאָפסקי

ל

דר. מאָרים לעוויט
ראָזע לעוויט
ל. לואיס
יהושע לאַנדיס
כ. ליפשיץ
מאָרים לובאָוו
פ. ליכצער
ה. ליבערמאן
עלסי ליפשיץ
א. לייב
הערי לאַלינג
ג. לאָו
דר. סעמועל לאַנדאָו
פאמיליע ג. לעוויט
דוד ליפאָוועטסקי
אהרן לובער
דיוויד ליפאָוויצקי

מ

דוש. מייסלסאָן
א. מעטיסאָן

הייקל מירלמאן
הערי מייזל
סארא מעסעראָף
ס. מאַאראָף
ס. מאָזעסאָן
בעקי מעדעניץ
סעם מערין
דזשעק מעיזער
א. מ. מאַנדעלבוים
בען מינצער
מאיער
מאָרים מירקין
משה פּעדער
מייזל

דזשייקאָב מיערס
אַנא מייזל

ס

ס. סמולאָוו
היים סינגער
בעסי סידאָף
מאָסס טענאַל
דזשאַזעף סאָלאָטאַר
היימען סופע
טערעזאַ סאַפערשטיין
דיוויד שטריקמאן
פרידא סילווערמאן
היים סינגער
אָלנא סילווערבערג
דוש. סילקאוויץ
פאָלוין און הערי סלאָוין
עלסי סאָלטעס
סעם סווערדלאָוו
אסתר און סעם סטוירן
רובין סמיט

ע

בעסי עדעלסטיין

פ

טעקס פּאָדאָלסקי
אסתר פּאָדאָלסקי

פיליפ פאָרטנאָוו
מאָטקע און ברכ'קע
פערלשטיין
מאָסס פּערפער
דוש. פעקין
א. פאָמעראַניץ
ה. פּלאָטקין
טש. פּאָלאַק
בעסי פּאָנאַרעלסקי

פ

סעמועל פליקער
טעם פּרענקל
לואיס פייגענבוים
דזשעני פעלדמאן
רעי פאָוסט
מאָלי פּערדמאן
פ. פייגענבלאַט
מערי פיקעס
אהרן פיינערמאן
דוש. פּרידמאן
איסאָק פּרידמאן
א. ב. פּריילעך
נייטן פינק
לואיס פייגענבוים
מ. פינק
איידע פּאַנטראָוויץ
איזידאָר פעלדמאן
מ. פּרידמאן

ק

איזי קרעמער
הערי קאָרון
בעסי קאָלב
ישראל קיש
י. קרעמען
נייטן קערמאן
סעם קליינמאן
אברהם קאָהן
רחל קאָופּמאן
אסתר קאָסאַנאָף
י. קאַנטאָר
דזשייקאָב קעפּער
מ. קאַפּלאַן
ג. קאַפּלאַן

פיליפ קלעפּאָף
מ. און ר. קאָרענשטיין
ב. קאַמעל
כאַניא קאַמינסקי
היימאן קאַבלעניץ
ראובן קיפּנים
מ. קאַסאַר
איציק קאָהן
נחמיה קאַפּלאַן
סעם קאַסטער
ד. קרייסבערג
ח'טע קאַליש
היימען קרוגער

ר

עלסי רודינסקי
דזשעק רודינסקי
מאָסס ראָזענבערג
אַסקאַר רייסער
וואָלף ראַטסקי
ליובאַ רימער
אַלעקס ריטצער
א. ראָזענפעלד
מאָסס ראָטפּלייש
רחל ראַנדעל
ראָזענבערג
דר. א. רוטענבערג
דזשאַזעף ד. ראָזענפעלד
ק. רובין
סאַל ראַטמאַן
סעם ראַבינאָוויץ
איידע ראַטשטיין

ש

העלען שענאַזי
דוש. שייפער
אסתר און סעם שטערן
שמערלעך
חנה שפּילער
ליאָן שלאָם
דזשייקאָב שאַפּיראָ
לואיס שאַפּיראָ
הער שאַלעכמאַן
פּעטראָ שער
א. שעכטער

דזש. ענא פושקאנצער
זעם—גינא גאָרדאָן
סעם—גאָלדע מעקלער
מאָרום—שרה טוראָץ
דזש. כעלא פאָטישאַ
טש.—פעלי דאָרעניץ
נ.—חיה קאָבלענס

אַל באַני, נ. י.

פּיט—בעסי גלאַסמאַן
סאַל—סיקי דוכין
פּיל.—בעסי בעלין
איזי גאָלדבערג
מאָפּיע געלער
כעם בעלזניץ
ה. מאַיען

אוקלאַנד, קאַליפּאָרניע

מ. טורבאָווסקי
ד. ראָזען
אַרדן-ברענטש 180

וויליאַם דאַנציג
ס. דיזשעל

אַטלאַנטאַ, דזשאָרדזשיאַ

מאָס סאַנקער

אַרדן-ברענטש 62

באַסטאָן דיסטריקט

הערוי קייץ
אַליס קייץ
מאָלדען
וויליאַ סקאַספער

פּאַל-ריווער
נ. קוירש
מ. ספּאַרק

בראַקטאָן

ב. פיינבערג
מעם וואָרען
לואיס ניינען

רובינשטיין
מעם טאַלמאַן
יאָסל קרעיוויוו
שרה זאַנגוויל

פיבאָדי

היים ליפשיץ
א. שער
נח מעראַן
ס. פישער

מאלי אלעקסאַנדער
כאַפּי סילווער
דאַרע קענאוויץ

ניומאַן

דר. מיריאַם יודין
מעם און נחמה בער
נאַדיאַ מילער

ווּינטראַפּ
ח. מואווער
ד. שוואַרץ

אובאַרנדעיל

איוואַ האָפּמאַן

ה. קאַהען
ה. בריל
ח. שיף
ד. גיבער
ו. גאָלדבערג
ח. טאַר

בראַטאָן

ברכה גערסטין
הכרים רודניק
ברכה גערסטין

הנה גלעם
דזש. אוורוטש
ח. אַבראַמאָוויטש
ח. אַבראַמאָוויטש
הילדא פּאַקס

מיטלרילסטאָן

מיטל גלייזער
נאַהוויאָד
נעשפּיל קרעסטין

ה. דוואָרקיין
הענרי קאַבלעניץ
נחום עלזניטק
מייק זיפער

מאיר קלאַס
י. וויינער

וועסט ענד

שרה יעלין
מ. גרובער
מענדל יעלין
מקס הייד
לייב יאַקעלעוויטש
לואיס ב. יאַקעלאָוו
מעקס—גיטל פּליקאַפּ
מישה—בעטי געלער
מאַנעס דיימאַנד דאָמינעס
הערוי לעווענסאָן
א. פּונאַטש

דאָרט טעכטער

ס. וועסטמאַן
מ. לאַבנסקי

ח'טע וואַסערמאַן

מ. בלאַק

ח. קעסלער

רבקה קאַרעץ

סעם קאַרעץ

דאָרע פּאַרמאַן

ל. ווייס

מ. קופּער

אַבראַם באַקסער

מ. ווילער

ו. געיקאַבס

א. נאַסאַנאָווסקי

מאָריס ליובאָוו

אַבראַם זעף

יוסף קאַליקאַ

יוסף פּלאָם

יונה פּישמאַן

י. סורקעס

מעם רודניק

מאָל נעש

פּאַולין נעש

וויליאַם שורין

סעם מאַלצמאַן

שרה וואַלפּמאַן

הערוי קעסין

רחל וועסטמאַן

מאָריס בערער

אַסתר עפּשטיין
פּיליפּ טעימאָף
נייטן ראָזנטאַל

וועסט ענד

שרה יעלין
מ. גרובער
מענדל יעלין
מקס הייד
לייב יאַקעלעוויטש
לואיס ב. יאַקעלאָוו
מעקס—גיטל פּליקאַפּ
מישה—בעטי געלער
מאַנעס דיימאַנד דאָמינעס
הערוי לעווענסאָן
א. פּונאַטש

ראַקסבורי

חיים שטיין
אַליס טאַמאַס

י. וויינער

מ. וויטמאַן

ב. בלידאָן

מ. גאָרדעס

דזש. קאַהען

אידא יולין

היימאַן גרינבערג

הנה לעוויט

דזש. טאַמאַס

א. סעטריקאַן

ס. נ. געלעם

לואיס יאַפע

ס. סאַנדלער

דזשעק גלייזער

טאַמאַס יאַרטשין

ליאַן קייץ

הערוי פּייערשטיין

עירל קאָנסטאַנט

דאָרע וויטמאַן

שרה קרעמער

איידא יפה

מישה—ביטרוס ווייסבערג

איידא—ראובן גודמאַן

דזשייקאַב סנען

מאַקס—בעסי גאָלדשטיין

ישראל—לאַה קוטינסקער

דאָרע בירנבוים
אַסתר היימאָוויטש

פּאַולין הורוויץ
כעס און בעלאַ סוועל
חברים קאַפּלאַן

פיטספּילד

ב. ה. דרעסמאַן

אַרנאַזיאַציעס

אַרדן-ברענטש 56

דאָרטשעסטער

אַרדן-ברענטש 114

וועסט ענד

אַרדן-בר. 170, טשעלסי

ברויען-סעקציע פון

אַרדן-ברענטש 65

דאָרטשעסטער

אַרדן-ברנטש 168

פּאַל ריווער

אַרדן-בר. 28, ראַקסבורי

אַרדן-בר. 109, מאָלדען

ברויען-סעקציע פון

אַרדן-ברענטש 28

ראַקסבורי

איקוה צווייג

אידישער פּאַלקסיכאָר

אַרדן-בר. 174, ווינטראַפּ

טשעלסי

וואַלאַדיאַ פּאַלאַק

ח. מאָלין

ח'טע מאָלין

ריווי בידין

נחום וויינשטיין

פּאַניאַ וויינשטיין

הכרים וויאַנער

דר. און ח'טע סטעלער

פעני שאַפּיראַ

פעני גאָלדמאַן

וויקטאָר סאַקאַל

סאַניאַ פּאַקאַל

איידא סטעלער

גאָלדע גאָלוב

וואַוסטער

איוב פּרענקלי

איוב קיסליאַק

ח. עפּשטיין
הער יקאַבלעניץ
ח. פּרענק
דזש. גינזבורג

באלטימאר, מערילענד

י. סעמועלסאָן
 כ. קליאזע
 מ. פּוּשקין
 ס. מייזעלעסט
 ת. פּאָל
 ח. סטיימבלעך
 ה. דאָבאָוו

ה. פּערעלמאָן
 ח. פינקעל
 ו. ראבינסאָן
 מאַטיס זיידמאָן
 אלנאָ גאלפּערן
 היימען קאָהן־ריטץ
 סעמועל קוידיש

ה. לערנער
 מאַקס פּורמאָן
 ת. פּייגין
 שוירלי גערסוק
 ת. בראַדקין
 אוירוויז גיסער

א. סטרינבינג
 ה. רובינאָוו
 ת. פּיין
 ח. איסקאָוו

דענווער, קאלאָראַדאָ

ה. בעל
 ח. עמערסאָן
 ח. ריסמאָן

ה. באַבריק
 ה. פּערלמוטער
 ח. ווייס
 ה. סיימענטאָן

דאלאָס, טעקסעס

טש. נ. פּרוד

ברידזשפּאָרט, קאָנעקטיקוט

ק. סאַקס
 ח. פאַקס

ה. דאָנאָי
 ת. גרין
 ח. לעפּער

ב. ה. עפּשטיין
 דוש. הורוויץ
 א. סאָמלער
 מיני מייזער

הארטפּאָרד, קאָנעקטיקוט

פּאָלין פּיינסילווער
 דוש. רייכעש
 יואים נאָוויק
 א. פּרימאָק

דוש. שניידער
 מ. פּערלמאָן
 ה. קאָזאָק
 דוש. שטיינבער
 בעסי בעקער

האָוסטאָן, טעקסעס

דאָראַטי צווייג
 מ. מאַרקס

ה. לענסקי

ליאָ מייזאָוו
 אב בעל

האווערסטראָו, נ. י.

אוידאָר קריימער

האוואַנאָ, קובא

היד וועלוול ליטאָווסקי
 ה. שטעלצענער און פּרוי
 עוזר קאָסטערעל און פּרוי
 אידישער פּאַלקסדענטער
 אין קובא
 אידישער אַנטי־נאַצי
 קאָמיטעט אין קובא
 אידישע ביראָ פּון קובא
 הענאָך טעלעכאַנסקי
 און פּרוי
 פּרויען לייען־קרויז ביים
 האַוואַנער איקור

ג. בלאַך
 ברידער קופּערמאָן
 היים הערשמאָן
 אַוריעל אַבראַמסאָן
 און פאַמיליע
 פייוול קליינדאָרף
 און פאַמיליע
 ש. ליישקע און פאַמיליע
 משה פּוקס און פאַמיליע
 יודל פּופּאָק
 שמעון שלאָפּאַשטינק
 און פאַמיליע
 יעקב ליימוס

משה ראָזענצווייג
 און פּרוי
 זלמן מעלער
 יאָסל ברומאָן
 סאַראַ סאַפּליצקי
 דוד און רישקע עפּשטיין
 דוש. נאָרדאָן
 שפּפּסל מאַרקעוויטש
 בן מוישע
 שלום קאַפּלאָן
 יונה הערדמאָן און פּרוי
 א. און מלכה רייכמאָן

וואַשינגטאָן, ד. ס.

חברים דיוויז
 ח. באַרמאָן
 דד. באַריסאָוו
 ה. סאַטלער
 חברים העל
 חברים מאַנטעט
 חברים באַר
 חברים שטיינבער
 חברים ראָזעל

יאַשע איילין
 א. פּאַרטנאָי
 ח. פּוישבין
 יאָסל
 ח. בלוֹב
 זלטי שולמאָן
 ח. סאַזאַמאָן
 חברים סטיין
 הערשל באַדיכ
 חברים וואַלץ

ר. זעטמאָן
 מערי גינזבורג
 מ. קאַלאָדני
 ח. ר.
 א. טיימעלכאָום
 ס. האַלצמאָן
 דזשאָן
 בעסי
 ראָוו איילין

גלאָווערסוויל, נ. י.

איקאָר ברענטש
 אבע קאָרן, פּאַרויצער
 וואַלף ברוידאָ, סעק.

גרענד רעפּידס, מישיגען

ביליפּ ראַפּאַפּאָרט

דוש. געברערט

דעמראַיט, מישיגען

פ. טיווייס
 נ. קאָהן
 ת. גורעוויטש
 לינא פינקעל

ברענטש 42, א. א. א. א.
 נאָוואַק
 ח. סאַזאַר
 כ. בעראָן
 דוש. ב. קאָהן

י ח י ד י ס
 אלעק פּון קאַנאַדע
 סאַני קרעימער
 רבקה דיימאַנד
 בעסי גרעיבער
 ג. ביזער
 לייטשע קראַווטשיק
 סעם סניידער
 איידע בלייפּעלד
 דוש. קימעל
 מ. מירקאָן
 דזשאָזעף ריטשמאַן
 הערי קאַפּלאָן
 ר. ראָנטעל
 פּרידא הענדעלמאַן
 דזשעני בערג
 לינא פּעקטאָר
 סטעלאַ ביגעל
 פּיליפּ פּרייטמאַן
 ה. וואַלינסקי
 מ. זיסאַר
 מיני קאָהן

ס. וויליס
 ח. ריפּין
 כ. ווייסמאַן
 מ. זימערמאַן
 פ. קויפּמאַן
 מ. פּרידענטאַל
 ר. פינקעל
 פ. פינקעלשטיין
 ה. בינדער
 יואל בערגער
 ד. בלוֹם
 מ. סיטראָן
 ס. טשערי
 י. שיפּמאַן
 זכריה בעקער
 מ. ויוואָוו
 מ. אויענשטאַט
 ס. שאַפּיראָ

**„מאָרגן־פּרייהייט“
 קאָמיטעט**

מערי קרעין
 דוש. האַפּמאַן
 ביידי ראַסקין
 דזשעק שוסטער
 מיכל קאַזשדאַן
 דזשאָן לאַפּיזום

ברענטש 203, א. א. א. א.
 מ. אָסון
 ג. גוטמאַן

משארלסטאן, סאזט קאראליינא

חיים קופער לעאן קאהען פאליא קאהען

מילוואקי, וויסקאנסין

זילא שאפירא לעא הורוויץ ל. לעטווין
דזש. מייסטער ח. פעסאוו כ. מעלניק

משאטאנונגא, טענעסי

י. טייבער ה. טייבער כ. ראזענטאל
ע. קאפלין 5. ביר א. ג. לעווין

מינעאפאליס, מינעסאטא

אפרים דער קאציקער הברים מאזעס ה. סופאק
רחל דער שניידערין דזש. פינגערמאן ל. שווארצפיעלד
פון לאקאוו דזש. דיישקאבסאן ה. בערנ
אנא סטאר וויליאם העקטאר דזש. פרעל
י. קימעלמאן דזש. קענטער ל. פרעם
ה. דאווידזאן ה. דאווידזאן

משעסטער, פענסילוועיניע

מארים גאדיק סעם יארענסקי

מעדיסאן, וויסקאנסין

י. גינזבורג י. ראבין י. פעלדמאן

טאלידא, אהיא

דזש. חפץ ה. שווארץ וו. פרייבערג
י. געלמאן מרס. שווארץ דזש. פרייליך
יו. בארמאן דזש. דרובע דזש. שורמאן
ה. וויינבערג דזש. לייבאוויץ

מעמפיס, טענעסי

ארדן-ברענטש 144

טענערסוויל, ג. י.

טשאַרלס סטורמאן

מאונט ווערנאן, ג. י.

לואיס לעווין

מיאמי, פלארידע

בעקי מאביא ח. מאלאקאוו 192
ד. גלעסטאן ח'טע מאלאקאוו
ר. שנקמאן י. בענאמאווסקי
א. איזענבערג ה. דיימאנד
ה. סיגל ה. סיליאורמאן
ג. סיגל ח'טע אלנא
ח. מאסין ה. וועלימטסי
א. וויסמאן י. שאיערא
ה. גאלדבערג

יאנקערס, ג. י.

ה. סלאן

יאנגסטאון, אהיא

5. געלמאן 5. לאון

לאס אנדזשעלעס, קאליפארניע

ברענטש 51, א. א. 8. פ. ליפשיץ טאם מוני ברענטש 251
ר. גערשמאן ג. שטיין א. א. 8.
אדאלף שרייבמאן ב. אלטשולער מ. כייסין
א. פרימאק ה. פרימאנס ה. פרימאנס
ב. פרימאק ה. שער ה. שער
ג. גערשמאן ג. רובין ח. שטארקמאן
אנא גערשמאן ג. רובין ח. קאפלאן
מ. קאפעלאוו ס. ראבינאוויץ ס. סילווערמאן
הערי קרוט כ. א. זימבערג י. קאהען
מאלי קרוט קאשא באדין שיינדלער
כעס נעזנאנסקי וואולף סטורין א. סמיט
היימאן נאוואק מ. ג. כוכמאן ח. פאקס
אייב פליטש 5. ש. רובינסטיין ח. פאפלער
דעיוו דאנילאף א. אהרן פאלאנסקי א. לעבאוויטשי

סינסינעטי, אהיא

דזש. אראנאף דייזל טאראן רייזל טאראן
פ. גערטמאן אב סאפמאן אב סאפמאן
מ. סויפער מילי קאלער מילי קאלער
כאל ברין איזידאר פראדסין איזידאר פראדסין
מענדל סירסין סארא ראזין סארא ראזין
ס. נאָרדיס כעס בארטין כעס בארטין
ד. קאהן סעם פאזנער סעם פאזנער
א. מאנטשעס ה. פאלאק ה. פאלאק
דזש. דאני ה. פידלער ה. פידלער
קלארא ליטווין ג. טענענהאליץ ג. טענענהאליץ

ספרינג וואלי, ג. י.

בערטא רעזניק דזש. פרייבערג דזש. פרייבערג
הערי אפעלבוים רזשיסקאב ראלין רזשיסקאב ראלין

ברענטש 253, א. א. 8. אברהם פרימאק אברהם פרימאק
א. בערנשטיין ב. פרימאק ב. פרימאק
ד. גראנשטיין אנא גורשמאן אנא גורשמאן
י. וועבער איזידא ראבינאוויץ איזידא ראבינאוויץ
ז. קערמאן זעקספינגער זעקספינגער

ניו-דזשורזי סמעט

קרעמער לעה					וויינלענד
מאדלין	מ. שאפיראָ	ז. רודערמאן	טאָמס רווער	סע סוואַטקין	א. רייזמאן
יאפע	בלומענטאל	ת. לאַסקאפסקי	לאַטערמאן	וויליאַם וואַטקין	אַראָלף הערצבערג
סילווערמאן	דיסענד	ת. פישקאו	הוירש	עמא סליווקין	ח. וואָרען
נעבאלסקי	באָזין	אַטלאַנטיק סיטי	דאָרדיק	שטריקמאן	הערי וויינבערג
סיפער	ס. לעווין		צוויקעל	ח. סלאָנים	אַזכורי פאַרק
וויינבערג	א. לעווין	ס. מ. שערער	זייטץ	פּעטערסאָן	מיראַן
בעלעזנער	שילד	עטל אלטמאן	עסטאָמין	וואולף	פּאַלאַק
רייטץ	ציליע לעווין	ח. ריד	לעפסקי	ראָזענטאַל	גענזעלאָף
ראָט	רעיבעל	ח. מינאָוויטץ	בראָפּמאן	ח. וואָרמאן	טרענטאָן
רייטשמאן	א. אָווסיעוו	ח. קאָהן	נעמאָוו	י. א. פּעלצמאן	מיקס גרינבערג
יויוואַט	האַנשער	ח. יאַרמאן	פינק	פעני פּעלצמאן	הענע אָרלאַנד
סיגער	האַקאָלאָוו	ח. קראַוויטץ	קאַרטערעט	הדליה מיטשעל	פעני סענאַל
האַלאַנד	וויילער	ח. סאַפּיאן	עדיט כאָדאַש	רערי קייטנער	ליבסע באָנאַד
ילאָקאָף	שיינבאָום	ח. קאַרפּ	וועסט ניו יאָרק	לאַה גאַלדבערג	דיוו פּאַפּסין
קאַרפּ	דזשיקאָבסאָן	ז. גינזבורג	י. שורעק	יצחק קאָטיק	5. גאַלדבערג
י. וויינרייט	מעראָן	פלעיניפילד	וו. קאַפּלאַן	דזשאָ זיסבלאַט	ב. אפנער
ס. וויינרייט	טאַלטיין	ח. ביגמאן	י. גאַלוב	שלמה לים	דזש. דייטש
ב. לעוויט	ש. האָראַוויטץ	ח. ראָבינזאָן	ח. הערים	לואיס מילער	סעם מעלטיצער
מ. זייבעל	קאַרפּ	ח. גאַלדשמיינ	ח. געווירטץ	מאלי מילער	ח. פּאַטשאַניק
ח. פאַרבער	נוואַרק	ח. פּרידמאן	ס. דוואַסקין	רייבל קאַפּלאַן	הערי פּאַפּסין
ח. דייטש	אוינוסט	ח. פּריד	ח. בערגען	גדליה מילער	
ח. שאַפּיראָ	באַסקין	ח. דיר	מ. מאַנספילד	דזש. אַבראַמאָוויטץ	פּאַסעיק
ח. בראַוורמאַן	גאַלדבערג	ח. לעווין	דזש. בערעזאָווסקי	4. טער וואָרד ברענטש,	אַרדן-ברענטש 118
ח. ווינאַגראַד	דרוקער	ח. מאַרקוס	כע'ען	קאַמ. פּאַרטי	דזש. באָום
אידישער פּרוען-קלוב	נעקער	ח. סטיין	ראָזענצווייג	ס. בערקאָוויץ	דר. בראַטשין
נומער 55	הדרוויטץ	ח. קאַראַפּסקי	כאַטין	רעלין פּיליצער	ראָזע שניידער
אליטא זוראָוו	יינזבורג	ח. ראַבינס	אַדאַמס	פּרוען-קוב 5, א. א. אָ.	דיוו פּרידמאן
פאַרמינגדעיל	דזשורמען	ח. וואָלטער	יאַפע	העלען און סעם קאַופּמאַן	דזש. סילווער
ב. בירשטיין	באָיאָב	לעיקוואַוד	רייטהענד	חברים סאַפּאַלסקי ז	ה. דאָלין
ס. באַיער	בואווער	י. וויינסטאַק	שינגערמאַן	דזשורזי סיטי	חיים רייף
ב. שוואַרץ	יעלצמאַן	מ. טשאַדנאָוו	ליבערמאַן	כעס ראַבינאָוויטש	א. קופּצין
ס. גערשביין	לאַנדעסבערג	ב. דראַקאַראָף	סעקס	י. פּאַלאַק	סימען סמעלקינסאָן
ג. שוואַרץ	ליפּסטין	ס. נעלסאָן	פּאַרט עמבאָי	מאָס ראָזען	דזש. ראָזענבער
סידי שייאַרץ	פּאָול	ראָוו נעמזאָוו	ח. באַלטין	פ. קעס	ה. טובין
דזש. פינקוב	פּאַמעראַנץ	ח. דזשוריס	ח. גורסקי	ב. גאַלדשטיין	ס. פּיינסטיין
אייהוינגטאָן	גרינבערג	עליזאַבעט	וויינבערג	י. אַבאַראַנעל	ל. הערליך
ה'ב'ל'טע איינערבאָך	וואָבערמאַן	וויינבערג		דזש. וואָלדמאַן	חייקע עטמינס
	פּעלדמאַן			ס. ראַבינסאָן	פיליפּ מעלצער
				ד. פּאַפּסין	ניו-בראַנזוויק
					ראָזען
					מענדעלסבאָום

סעינט פאָר, מינעסאַמא

י. לייבמאַן	דאָרע קאַהן	ב. גרינמאַן
י. גודמאַן	י. פרייער	זעלען לאָס
י. מאַצקין	דזש. פּיין	סילוויא טוראַווער
פ. עטקין	מ. סמאַלאַק	מאיר ברום
הערי פערלמאַן	א. בערניק	ל. לעווי
הערי זוסבראַן	ה. ראַאסט	אַרדן־ברענטש 66
	ס. שרייבמאַן	ל. לעפקאוויץ

עקראַן, אַהייא

הברום סיימאַן	הברום זאַלצמאַן	הברום מעלצער
הברום דאָן	הברום מערקין	הברום מאַרס

פּיטסבורג, פענסילוועניע

כ. פּיגין	דעקטער	קענטאָר
ה. לייבאוויץ	מאָרום שווימער	הענרי פּיין
א. שטראַוס	בעסי טשאַסקי	י. גאַרדאַן
ס. פּרישמאַן	נייטן בעקער	דזשעק בעגלער
רעבעקאַ הורוויץ	אסתר פּאָול	אַלבערט קיסין
ה. ליפּמאַן	חיים גערשאַוויץ	בעקי ליף
י. ליפּמאַן	איוודאַר פּלאַטקין	עלמער קעימען
י. סאַליניצקי	כאַל ראָט	סעם יאַפע
מ. דזשענקינס	דזשעק מעיווער	מאָרום קעדעס
א. מ. מעיווער	סעם לינדער	ס. סוועדאָוו
הערי פּיינעדזש	מעקס וונק	

סאַן דיעגאָ, קאַליפּאָרניע

י. גאַלדבערג	ב. קוטשער	חיים באָגין
ר. דזשייקאַבסאָן	י. דזשייקאַבסאָן	מ. קאַפּלאַן
	מ. מאַליק	דזש. נאָוואַק
ב. שוואַרץ		מ. קריניצקי

סאַוט נאַרוואַלק, קאַנאַ

יידזשין וו. דעבס אָרדן־ברענטש 67

סאַוט פּאָלסבורג, נ. י.

ד. טשאַוס	בעטי עננים
-----------	------------

סאַוט בענד, אינדיאַנאַ

ב. ניומאַן

סיו סיטי, אייאָואַ

אָרדן־ברענטש 16

פעטאַלומאַ, קאַליפּאָרניע

ג. מאַרקוס	ב. ראָזענבלום	ס. ניצבערג
ס. גערסטעץ	ס. וועסט	מ. גוטין
י. עפּסטין	י. ווייטסמאַן	וו. דעש
ד. טילין	ה. וואַרבין	ב. גורכטיין
ד. געסין	ה. שוואַרץ	ה. ניובערג
ח. סאַסין	ד. סאַראַקער	ה. פּישימאַן
א. סאַלמאַן	עלקע ריין	ד. גרינשפּאַן
אַלבערט ראָזין	י. גערשענסאָן	ב. סאוועל

פּאַרטסמוט, ווירדזשיניע

א. דאָבריןסקי	מ. ווינקלער	דזש. זיוו
מ. מינסין	י. זיידמאַן	מ. דזש. מאַסס
י. ריטשעלם	מ. קאַפּסקי	ד. שליץ
	ב. ליטמאַן	ל. מייצערס

סקרענטאַן, פענסילוועניע

סעם סאַקאַל	שרה קופער	ט. באַנדזשאַמין
	עטל סאַקאַל	

סטעמפּאָרד, קאַנעקטיקוט

סעם סאַקאַל	שרה קופער	מ. קריימער
עטל סאַקאַל	דזש. קיפער	יעקב קופער

פּאַנאַמאַ

ד. פּאַזנאַנטעק

סופּיריאָר, וויסקאָנסין

דזש. פּאַלין

פילאדעלפיע, פענסילוועניע

- ברענטש 18, א. א. א.
- בערל פערלמאן
- בענע קרוטשעוויץ
- דזשיי. קליימאן
- פ. גורמאנסין
- דוד טאָל
- איוב דזשאפע
- סעם פערלשער
- ר. בראונשטיין
- כ. קאָפּסקי
- כ. יאָנאָווסקי
- דאָראַ יאָנאָווסקי
- ר. סאָגראַנסקי
- ע. דעש
- מ. קאמענשיין
- מ. פערלמאן
- א. קושניר
- פ. רוטאוויצקי
- ס. קרוימער
- מ. היימאן
- ח'טע דזשאפע
- א. וויינסטאק
- א. באַרנאָף
- י. קושניר
- מ. לאַנדער
- דזשיי. גרעטץ
- ד. קענדענב
- נ. איינגארן
- רוביץ וויינטשיין

- ח. קענעק
- ה. נירענבערג
- מ. מעראַל
- ח. פאלעשוק
- ס. ליט
- דזשיי. נעכאוויץ
- סעם קאלער
- מאָרים ליטוויץ
- כ. אווטשיניק
- י. מירקין
- מאָרים נאָרדן
- ווייליאַם ראָזענוואַלד
- מעקס בעלקין
- פּוירל ליפּשיץ
- ברענטש 101, א. א. א.
- דר. ה. האָפּמאן
- ל. טיסען
- כ. גוראלניק
- אנאָ קרעם
- סעם קאהען
- ר. ליכטענסטיין
- ר. שיינער
- כ. סילווערמאן
- כ. גלענץ
- ב. שייפער
- י. שניידער
- י. דובין
- מ. בראטסקי
- מ. ליטין
- ה. נאָלדפילד
- י. סאָפּען
- דזשיי. קרעימער
- ס. קאהען
- ס. שיפּטאָו
- כ. מערניק
- ח'טע מעדניק
- מ. פיינטער
- ליקיען פיינטער
- ס. נאָלדפילד
- ל. נאָלדפילד

- כימקין
- שלום גלומאן
- א. ווינגאָר
- י. קרוימער
- י. ראַבינאוויץ
- י. סטאַלאַר
- בלייקער
- ברעסלאַוו
- רווע הענדים
- פריידל פּינסקער
- דזשאַ פּינסקער
- י. הייסין
- ל. גאָרן
- א. רובין
- מ. רובין
- ר. רובין
- לייע זינגער
- מ. גערשאָרן
- דזש. סאַנדלער
- ח. שיינקין
- מ. סנל
- ח. געלשטיין
- ז. שוואַרץ
- ל. פּרוכט
- ס. מילער
- א. שולמאן
- פייגע און שאַרלאַקט
- פישער
- פ. העסקעל

- שול 2, א. א. א.
- ענע קרוימער
- קוידיו הורש
- סאָפּיאַ קאָזאַנסקי
- הערשל און ענע
- סאַנדלער
- א. אלטמאן
- ב. וויינער
- א. ב. וויניצקי
- לואיס און עסטער
- נאָבאָוו
- ב. קריטשעוו

- ברענטש 48, א. א. א.
- ב. מאַרקניסאָן
- דזש. פּיין
- עליזאַבעט קאהען
- ברענטש 173, א. א. א.

- שול 3, א. א. א.
- ראַכל עדעלסאָן
- דאָויד שאַרף
- סעם פּאַרנעם
- סעם סאַכין

- שול 7, א. א. א.
- דזשיי. מיידמאן
- ס. בלעק
- נ. שוואַנער
- ד. פערלמאן
- ווייליאַם יודים
- הערי שוואַרץ
- סערע נאָלדמאן

- שול 8, א. א. א.
- באַכמאַן
- דרייל
- פלאַנק
- גייז
- פישער
- בוירסאָן

- דזש. מאָרגענשטערן
- וו. טשאַלס
- פ. עפשטיין
- ליאַ קאָפּמאן
- י. ריינגאָלד
- סאָניאַ שורדינסקי
- א. מינאָקער
- סטעלאַ קאַפּלאָוויטש
- ח. מינעש
- י. עפשטיין
- ח'טע יוזים
- ל. זוקער
- ח. קעמפּנער
- מ. באַיער
- אָל יאָנג
- שורילי יאָנג
- א. עלעף
- העלען ליכטענשטיין
- נ. פּראַנק
- ל. יאַקובאוויטש
- ה. האָרואַוויטש
- מאָלי האַיבלום
- ה. וויינבערג
- בעסי נודעלמאן
- ווייליאַם מאַגיד
- יודזשין דוכאַן
- ה. הורשאַנסקי
- עני מאַכלים
- נייטן שייפער

- נאָלדבערג
- וויינטשיין
- ברענטש 169, א. א. א.
- לואיס וויינבלאַט
- בעקי ברעזין
- מעקס באַדטקין
- ראַבאָל ווייסמאַן

- י ה י ד י ם
- א. קעשאָף
- ח'טע קעשאָף
- מערי בעקמאַן
- הילדע טשורנאָווסקי
- דזש. העררובערג
- ס. ביטערס

קליוולאַנד, אַהייאָ

- י. ספּעקטאָר
- דזש. יאַכעלסאָן
- מ. ראַטנאָף
- א. פּאַרובסקי
- דזשאַ אייווענבערג
- מ. באַלזין
- לילי עפשטיין
- ח'טע מאַנדעל
- ל. אייווענבערג
- ה. האַראַכ
- ל. אַדאַמס
- ס. טשעכין
- ס. נעכאַמקין
- י. פיינבערג
- מ. סינגער
- ס. הורשאַנסקי
- ה. וויינער
- ח. פּירדמאַן
- סאָניאַ מילשטיין
- א. וואַכער
- ע. לייבמאַן
- דזשעק קופּער
- ר. פּאַליצער
- אַל שפּירן
- מילי פּעקער
- נ. נודעלמאַן
- משה שלאַסבערג
- דזשעני שלאַסבערג
- ל. אַרין
- סערע שאַדדאָף

- מ. סטריקער
- מ. סטריקער
- ד. אייזנער
- ח'טע סטורין
- פּאַרל פּעקמאַן
- לואיס סאַפּלאַן
- באָרום זימרינג
- א. אַלקין
- יאַנקל פּעלדמאַן
- אַברהם טראַכטענבערג
- סעם אינגבער
- יעקב שייפער
- ה. רובינשטיין
- לואיס בודין
- אַהרן גרינמאַן
- דזשאַזעף קורנאַן

- ש. לאַמאַס
- א. קירשענבאַום
- נ. קרעמינקאָף
- י. וואַלמאַן
- איידאַ דזשעפי
- נ. ראַבינאוויטש
- מ. קראַנענבערג
- הערי האָץ
- א. דזשעפי
- א. בריין
- א. קאַדקין
- ח. לעווין
- דזשאַרדזש שניידער
- אוירל סאַם
- ה. הילבערמאַן
- דזש. וויינבערג
- סעם לעווין
- היילאָן שלאַסבערג
- סעם וואַללאַן
- דזש. קראַסניק
- קלאַראַ הורשאַנסקי

- אַרנאַניזאַציעס
- באָרום וויינטשעווסקי שול
- קינזמען
- באָרום וויינטשעווסקי שול
- נומער 2
- אַרדן-ברענטש 148
- עלענאָר שלאַסבערג

